

Raport z realizacji Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

RAPORT 2017 r.

Białostocki Obszar Funkcjonalny

Białystok 2018

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

Słownik skrótów.....	4
Wprowadzenie	5
1. Informacje dotyczące stanu wdrażania Strategii ZIT BOF.....	7
1.1. Tryb pozakonkursowy	9
1.2. Tryb konkursowy	20
1.3. Poziom kontraktacji	26
2. Stopień realizacji wskaźników Strategii ZIT BOF	31
2.1. Informacje o realizacji wskaźników RPOWP 2014-2020 w ramach ZIT	31
2.2. Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej gmin BOF w latach 2012-2016.....	37
2.3. Informacje o sytuacji finansowej gmin BOF w latach 2014-2016.....	44
3. Informacja o realizacji celów Strategii ZIT BOF w Gminach BOF	54
CEL 1. Atrakcyjność inwestycyjna	54
CEL 2. Kompetencje do pracy.....	57
CEL 3. Dostępność do kultury	72
CEL 4. Aktywna integracja społeczna	73
CEL 5. Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska	79
CEL 6. Dostępność komunikacyjna.....	90
CEL 7. Integracja strategicznego zarządzania rozwojem BOF.....	94
Wnioski	95
Spis tabel	97
Spis wykresów.....	98

Słownik skrótów

BOF	–	Białostocki Obszar Funkcjonalny
CT	–	Cel Tematyczny
EFRR	–	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	–	Europejski Fundusz Społeczny
FS	–	Fundusz Spójności
GUS	–	Główny Urząd Statystyczny
IP ZIT BOF	–	Instytucja Pośrednicząca Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
IW IP ZIT BOF	–	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
IZ RPOWP	–	Instytucja Zarządzająca Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020
JST	–	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	–	Komisja Europejska
KM RPOWP	–	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
OP	–	Oś Priorytetowa
PI	–	Priorytet Inwestycyjny
PO	–	Program Operacyjny
POKL	–	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013
POPW	–	Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020
POIiŚ	–	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
POIR	–	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
POPT	–	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020
<i>Porozumienie</i>	–	<i>Porozumienie w sprawie powierzenia Instytucji Pośredniczącej zadań dotyczących realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) oraz wdrażania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 z 20 lipca 2015 r. zmienione Anekssem nr 1 z dnia 13 kwietnia 2016 r., Anekssem nr 2 z dnia 28 listopada 2016 r. oraz Anekssem nr 3 z dnia 23 lutego 2017 r.</i>
RPOWP	–	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020
Stowarzyszenie BOF	–	Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego
Strategia ZIT BOF	–	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020
SZOOP RPOWP	–	Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
UE	–	Unia Europejska
WLWK	–	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych
ZIT	–	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Wprowadzenie

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych (analiza tendencji i zmian wskaźników) oraz jakościowych informacji dotyczących postępów i efektów wdrażania *Strategii ZIT BOF*. Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizowanych projektów w ramach działań i poddziałań *Strategii ZIT BOF* z założonymi celami rozwoju BOF. Sporządzany corocznie *Raport z realizacji Strategii ZIT BOF* stanowić będzie podstawę do prac aktualizujących *Strategię ZIT BOF*.

W *Raporcie z realizacji Strategii ZIT BOF za 2016 r.* przedstawiono w Rozdziale 1. główne elementy i przebieg procesu monitoringu *Strategii ZIT BOF*. Do zadań Instytucji Pośredniczącej ZIT BOF w zakresie monitoringu i sprawozdawczości wynikających z *Porozumienia w sprawie powierzenia Instytucji Pośredniczącej zadań dotyczących realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) oraz wdrażania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 z dnia 20 lipca 2015 r.* zmienione Aneksami nr 1 z dnia 13 kwietnia 2016 r., Aneksami nr 2 z dnia 28 listopada 2016 r. oraz Aneksami nr 3 z dnia 23 lutego 2017 r. należą:

- ❖ sporządzanie i przekazywanie do IZ RPOWP sprawozdań okresowych (kwartalnych), rocznych i sprawozdania końcowego na wzorze i w terminach określonych przez IZ RPOWP z uwzględnieniem *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020* oraz *Wytycznych w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*;
- ❖ bieżące monitorowanie stanu przygotowania projektów pozakonkursowych wskazanych w *Strategii ZIT BOF* do realizacji i niezwłoczne informowanie IZ RPOWP o ewentualnych opóźnieniach w ich przygotowaniu, z jednoczesnym opracowaniem i przedkładaniem planu naprawczego;
- ❖ monitorowanie realizacji wskaźników wskazanych w *Strategii ZIT BOF*, m.in. na podstawie danych z systemu informatycznego;
- ❖ przygotowanie i przekazywanie wszelkich informacji w zakresie powierzonych zadań, w formie i terminie wskazanym przez IZ RPOWP, nie krótszym niż 7 dni, jednak termin ten może zostać skrócony, jeżeli nie wynika to wyłącznie z potrzeb IZ RPOWP i jest od niej niezależny. IZ RPOWP może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu na uzasadniony wniosek Instytucji Pośredniczącej.

W rocznym *Raporcie z realizacji Strategii ZIT BOF* za rok 2017 wykorzystano dane zawarte w informacjach kwartalnych z realizacji ZIT, sprawozdaniach kwartalnych z przygotowania projektów pozakonkursowych, informacji rocznej z realizacji ZIT oraz dane pochodzące z SL 2014 oraz ze statystyki publicznej.

Warunkiem prawidłowego działania procesu monitoringu jest wieloraka partycypacja jego interesariuszy odbywająca się między innymi poprzez stałą współpracę Biura Zarządu SBOF z jednostkami samorządu terytorialnego wchodzącymi w skład Stowarzyszenia Białostoc-

kiego Obszaru Funkcjonalnego, a także instytucjami odpowiedzialnymi za wykorzystanie funduszy UE na poziomie regionalnym i krajowym, instytucjami zajmującymi się gromadzeniem i przetwarzaniem danych oraz mieszkańcami BOF i organizacjami z obszaru BOF. Monitoring pozwala na śledzenie i ostrzeganie jak kształtują się aktualne postępy w realizacji strategii i czy są osiągnięte zakładane rezultaty.

Obok prowadzonego na bieżąco monitoringu, proces realizacji *Strategii ZIT BOF* musi podlegać okresowej ewaluacji. Głównym celem ewaluacji jest badanie i ocena procesu wdrażania *Strategii ZIT BOF* z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia. Stowarzyszenie BOF zobowiązane jest do współpracy z Instytucją Zarządzającą *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*, Komisją Europejską oraz ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego w zakresie przeprowadzenia ewaluacji RPOWP 2014-2020 związanych z wdrożeniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, a po zakończeniu realizacji RPOWP 2014-2020 w zakresie ewaluacji ex-post. Działania ewaluacyjne dla *Strategii ZIT BOF* będą prowadzone zgodnie z Planem Ewaluacji RPOWP 2014-2020, w przygotowaniu i aktualizacji którego IP ZIT BOF współpracuje z IZ RPOWP. Ponadto przedstawiciel IP ZIT BOF uczestniczy w pracach Grupy Sterującej Ewaluacją.

1. Informacje dotyczące stanu wdrażania Strategii ZIT BOF

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3) została pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Uchwałą nr 119/1414/2016 Zarządu Województwa Podlaskiego z 23 lutego 2016 r., a przez Ministra Rozwoju Opinią z 3 marca 2016 r. W RPOWP 2014-2020 w ramach wybranych priorytetów inwestycyjnych na realizację *Strategii ZIT BOF* przeznaczono 76 mln EUR (6,26% alokacji RPOWP), przy czym alokacja EFRR wynosi 67,2 mln EUR (7,70% alokacji RPOWP z EFRR) i alokacja EFS wynosi 8,8 mln EUR (2,58% alokacji RPOWP z EFS).

Tabela 1. Alokacja środków na ZIT z EFRR i EFS

Fundusz	Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Szacunkowa alokacja (w EUR)
EFRR	I	CT 3	PI 3a	12 146 051
EFRR	IV	CT 7	PI 7b	1 570 183
EFRR	V	CT 4	PI 4e	27 972 269
EFS	VII	CT 9	PI 9iv	2 989 950
EFRR	VIII	CT 9	PI 9a	2 776 382
EFS	III	CT 10	PI 10i	1 554 888
EFS	III	CT 10	PI 10iv	4 271 357
EFRR	VIII	CT 10	PI 10a	22 718 920
RAZEM EFRR + EFS				76 000 000

Źródło: *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s.288.*

W 2017 roku IP ZIT BOF opracowało i przekazało do IZ RPOWP sprawozdania kwartalne zgodnie z procedurą zawartą w Instrukcji Wykonawczej IP ZIT BOF. Sporządzanie sprawozdań kwartalnych z realizacji ZIT polega na cyklicznym – kwartalnym tworzeniu informacji z zakresu zadań powierzonych przez IZ RPOWP. Sprawozdania zawierają m.in. informacje nt. postępu finansowego i rzeczowego z wdrażania programu i jego priorytetów; realizacji działań informacyjno-promocyjnych; informacji o wynikach kontroli zewnętrznych.

IP ZIT BOF opracowało i przekazało do IZ RPOWP za 2017 rok sprawozdanie roczne w zakresie powierzonych zadań (data przekazania sprawozdania rocznego 19.02.2018r.). Sprawozdanie roczne zawiera kluczowe informacje nt. wdrażania programu i jego priorytetów w szczególności danych finansowych, wspólnych wskaźników i wskaźników specyficznych oraz wartości docelowych ujętych ilościowo.

IP ZIT BOF przekazywało, zgodnie z procedurą, wszystkie sprawozdania kwartalne z przygotowania projektów pozakonkursowych. W związku ze stwierdzeniem pojawiających się opóźnień w przygotowaniu projektów pozakonkursowych, w październiku 2016 r. IZ RPOWP podjęło decyzję o wprowadzeniu monitoringu miesięcznego na podstawie dodatkowo opracowanej tabeli *Stan przygotowania projektów pozakonkursowych do realizacji*, którą IP ZIT BOF jest zobowiązana przekazywać do IZ RPOWP do 10 dnia następnego miesiąca. W 2017 roku procedura monitorowania przygotowania stanu projektów pozakonkursowych obejmowała następujące projekty:

- ❖ Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy w Białymstoku;
- ❖ Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego BOF;
- ❖ Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Dobrzyniewo Duże;
- ❖ Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Wasilków;
- ❖ Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku.

W lutym 2017 r. złożono 4 wnioski o dofinansowanie ww. projektów, a w maju 2017 r. ostatni wniosek o dofinansowanie projektu Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku. W związku z tym sprawozdawczość w zakresie stanu przygotowania projektów pozakonkursowych do realizacji została zakończona informacją miesięczną z 10.05.2017 r.

W grudniu 2016 roku został opracowany przez IP ZIT BOF przy współudziale IZ RPOWP *Plan naprawczy dla wdrażania instrumentu ZIT w województwie podlaskim (Plan naprawczy)*. Plan działań został zaakceptowany przez Ministerstwo Rozwoju. Powyższy plan został przełożony na zapisy *Aneksu nr 3* z 23 lutego 2017 r. do *Porozumienia*. Dokonano optymalizacji podziału zadań pomiędzy instytucjami w systemie realizacji instrumentu ZIT w województwie:

- zwiększenie udziału IP ZIT BOF w ocenie projektów w konkursach dedykowanych BOF, a także w projektach pozakonkursowych;
- obsługa i administrowanie systemami informatycznymi w zakresie powierzonych zadań (m. in. sprawozdawczość, monitorowanie);
- współudział w kontrolach projektów dofinansowanych z RPOWP w ramach ZIT w miejscu ich realizacji oraz w przygotowaniu informacji pokontrolnej z przeprowadzonej kontroli;
- rozszerzony udział w pracach w zakresie powierzonych zadań dotyczących (np. badań ewaluacyjnych, oceny ryzyka nadużyć finansowych).

Podjęto także działania w celu skrócenie czasu naboru i oceny wniosków w konkursach dedykowanych ZIT poprzez:

- większe zaangażowanie pracowników IP ZIT BOF w proces oceny wniosków o dofinansowanie;
- w razie potrzeby delegowania do ww. zadań pracowników zajmujących się procesami czasowo mniej istotnymi ze względu na obecny etap wdrażania);

- zwiększenia wolumenu (tryb konkursowy) i jakości (tryb pozakonkursowy) składanych wniosków o dofinansowanie.

W związku z realizacją *Planu naprawczego*, pracownikom SBOF został dodany obowiązek pełnienia roli asystenta projektu (pracownicy mają przydzielone od jednego do kilku projektów w ramach asystentury). Asystenci są w ciągłym kontakcie z beneficjentami realizującymi projekty. SBOF realizuje Akademię Beneficjenta, w ramach której zorganizowano:

- spotkania informacyjne (w ramach powadzonych naborów projektów współfinansowanych z instrumentu ZIT),
- cykl szkoleń dla potencjalnych beneficjentów/ beneficjentów,
- doradztwo w zakresie zamówień publicznych oraz oceny jakości przygotowywanej dokumentacji konkursowej (project pipeline).

Zgodnie z *Planem naprawczym* zwiększono zaangażowanie Koordynatorów JST. Wprowadzono nowy zakres zadań i obowiązków Koordynatorów (zadania Koordynatora uszczegółowiono i rozszerzono) w poszczególnych Gminach BOF, co zostało zawarte w Aneksie nr 1 z dnia 18 maja 2017 r. do Porozumienia w sprawie delegowania Koordynatora do realizacji zadań związanych z członkostwem Gminy w Stowarzyszeniu BOF z dnia 20 lipca 2015 r.

1.1. Tryb pozakonkursowy

W *Planie naprawczym* przewidziano zwiększenie udziału IP ZIT BOF w ocenie projektów pozakonkursowych w ramach alokacji ZIT. Zgodnie *Aneks nr 3* z 23 lutego 2017 r. do *Porozumienia* do zadań Instytucji Pośredniczącej związanych z wyborem projektów w trybie pozakonkursowym należą:

- 1) przedstawienie wstępnej listy (zawierającej co najmniej informacje określone w Wytocznych MIR w zakresie wyboru projektów) projektów pozakonkursowych w *Strategii ZIT BOF*; opisu projektów pozakonkursowych według wzoru określonego przez IZ RPOWP. Projekty pozakonkursowe będą podlegały identyfikacji przez Instytucję Zarządzającą na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF* przez IZ RPOWP. Projekty pozakonkursowe muszą wykazywać strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju obszaru BOF oraz znaczący wkład w realizację wskaźników RPOWP 2014-2020 właściwych dla danego priorytetu inwestycyjnego i typu projektów;
- 2) przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów uwzględniających postanowienia RPOWP 2014-2020, w tym w zakresie zgodności ze *Strategią ZIT*;
- 3) opracowywanie, we współpracy z IZ RPOWP, wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie projektów pozakonkursowych zidentyfikowanych przez IZ RPOWP oraz wzywania beneficjentów ww. projektów do złożenia wniosków o dofinansowanie projektów pozakonkursowych;

- 4) dokonywanie pełnej oceny wniosków o dofinansowanie projektów pozakonkursowych z udziałem ekspertów zewnętrznych w zakresie kryteriów merytorycznych zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPOWP 2014-2020.

Zadania od 1 do 3 były realizowane przez IP ZIT BOF przed wprowadzeniem *Planu naprawczego*, natomiast zadanie 4 to rozszerzenie roli IP ZIT BOF w ramach zadań związanych z wyborem projektów w trybie pozakonkursowym.

W *Strategii ZIT BOF* w Załączniku 13.1.¹ została przedstawiona lista projektów zgłoszonych do dofinansowania w trybie pozakonkursowym w ramach instrumentu ZIT w RPOWP 2014-2020. Na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF* zostało zidentyfikowanych przez IZ RPOWP 19 projektów (w tym 3 projekty zintegrowane finansowane z dwóch priorytetów inwestycyjnych), które zostały wpisane do SZOOP RPOWP 2014-2020 do Załącznika 5 – Wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ RPOWP w ramach trybu pozakonkursowego.

Do 31 grudnia 2016 roku zostały przesłane wezwania do złożenia wniosków szesnastu projektów, w tym trzech projektów zintegrowanych. Pozostałe wezwania do złożenia wniosków o dofinansowanie projektów pozakonkursowych zostały przesłane w I kwartale 2017 roku. Dotyczyły one trzech projektów:

- wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-001/17 z dnia 31.01.2017r. oraz ponowne wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-003/17 z dnia 01.02.2017r. – MIASTO BIAŁYSTOK, *Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF*, szacowana wartość dofinansowania UE: 90 383 279,34 PLN;
- wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-005/17 z dnia 13.02.2017r. oraz ponowne wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-006/17 z dnia 20.03.2017r. – MIASTO BIAŁYSTOK, *Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku*, szacowana wartość dofinansowania: 7 372 017,02 PLN;
- wezwanie nr RPPD.08.02.02-IZ.00-20-001/17 z dnia 31.01.2017r. – MIASTO BIAŁYSTOK, *Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywczy w Białymstoku*, szacowana wartość dofinansowania: 17 656 400,00 PLN.

W styczniu 2017 roku przygotowano i przesłano także dwa ponowne wezwania do Beneficjentów, którzy nie złożyli wniosków w odpowiedzi na pierwsze wezwania z 2016 roku:

- ponowne wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-002/17 z dnia 17.01.2017r. – Gmina Dobrzyniewo Duże, *Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Dobrzyniewo Duże*, szacowana wartość dofinansowania: 2 451 043,79 PLN (pierwsze wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-011/16 z dnia 30.11.2016r.);
- ponowne wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-005/17 z dnia 08.02.2017r. – Gmina Wasilków, *Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Wasilków*, szacowana wartość dofinansowania: 924 963,01 PLN (pierwsze wezwanie nr RPPD.05.04.02-IZ.00-20-012/16 z dnia 30.12.2016r.).

---

¹ Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s.269-270.

Do końca I kwartału 2017 roku przesłano wezwania do złożenia wniosków o dofinansowanie wszystkich dotychczas zidentyfikowanych przez IZ RPOWP projektów pozakonkursowych (19 projektów, w tym 3 zintegrowane).

Wszystkie wnioski o dofinansowanie projektów pozakonkursowych zostały złożone do końca I kwartału 2017 roku, z wyjątkiem projektu Miasta Białegostoku *Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku*, w przypadku którego wniosek o dofinansowanie został złożony 4 maja 2017 r.

Do 31 grudnia 2017 roku zostały podpisane umowy o dofinansowanie wszystkich zidentyfikowanych przez IZ RPOWP projektów pozakonkursowych. W odniesieniu do tych projektów zastosowano procedury dotyczące naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania sprzed wdrożenia *Planu naprawczego*. Jeśli w ramach aktualizacji *Strategii ZIT BOF* zostaną zidentyfikowane nowe projekty pozakonkursowe, to zastosowana będzie nowa procedura.

Do 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 19 umów o dofinansowanie projektów pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą **189 419 904,44 zł**, co stanowi **99,2%** alokacji pozakonkursowej ZIT, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów pozakonkursowych wynosił **5 913 422,81 zł**, co stanowi **3,1%** alokacji pozakonkursowej ZIT (Tabela 2.). Podstawowe informacje o tych projektach przedstawiono w Tabeli 3.

Tabela 2. Umowy z naborów w trybie pozakonkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w latach 2016-2017 (stan na dzień 31.12.2017 r.).

Poddziałanie – kod	Projekty znajdujące się na wykazie projektów zidentyfikowanych SZOOP RPOWP		Projekty objęte umowami o dofinansowanie			Wnioski o płatność	
	Liczba projektów	Szacowana wartość wkładu UE (w PLN)	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w PLN)	Procent realizacji alokacji wg poddziałań (w %)	Wartość wkładu UE (w PLN)	Procent realizacji alokacji wg poddziałań (w %)
RPPD.01.04.02	4	45 499 646	4	44 724 968	88,1	2 377 129	4,7
RPPD.04.01.02	3	6 564 621	3	6 628 647	101,0	1 819 091	27,7
RPPD.05.04.02	11	116 946 462	11	120 621 444	103,1	1 717 203	1,5
RPPD.08.02.02	1	16 723 200	1	17 444 844	104,3 ¹⁾	0,00	0,0 ¹⁾
RAZEM	19	185 733 929	19	189 419 904	99,2¹⁾	5 913 423	3,1¹⁾

1) Procent realizacji alokacji jako udział danej wartości w alokacji pozakonkursowej przeliczonej wg kursu z 28 grudnia 2017 r. 1EUR = 4,1808 PLN

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SZOOP RPOWP oraz danych z SL2014, data dostępu 2 stycznia 2018 r.

Tabela 3. Podstawowe informacje o projektach pozakonkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami		
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa
1.	1.4.2	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Białymstoku	Miasto Białystok	2017-09-28	52 059 536,93	35 420 527,86	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (w szt.)	RB	6
							Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (w ha)	P	47,19
2.	1.4.2	Projekt zintegrowany Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach	Gmina Łapy	2016-10-07	9 426 075,77	6 932 260,07	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (w szt.)	RB	4
							Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (w ha)	P	12,79
3.	4.1.2	Projekt zintegrowany Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach	Gmina Łapy	2016-10-07	6 090 569,31	3 751 241,40	Długość wybudowanych dróg gminnych (w km)	P	0,70
							Długość przebudowanych dróg gminnych (w km)	P	0,76
4.	1.4.2	Projekt zintegrowany Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Suprańskiego w Supraślu	Gmina Supraśl	2017-04-03	2 108 773,50	1 196 330,20	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (w szt.)	RB	3
							Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (w ha)	P	2,78
5.	4.1.2	Projekt zintegrowany Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Suprańskiego w Supraślu	Gmina Supraśl	2017-04-03	4 377 754,50	1 737 684,72	Całkowita długość nowych dróg (w km)	P	1,79
6.	1.4.2	Projekt zintegrowany Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie	Gmina Zabłudów	2017-09-28	1 570 257,08	1 175 850,10	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (w szt.)	RB	2
							Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (w ha)	P	4,60
7.	4.1.2	Projekt zintegrowany Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie	Gmina Zabłudów	2017-09-28	3 682 879,05	1 139 721,32	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (w km)	P	0,61
8.	5.4.2	Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF	Lider projektu:	2017-11-07	159 335 612,90	90 382 473,62	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	11 213,00

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami		
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa
			Miasto Białystok				Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	720
							Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	12
							Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” (w szt.)	P	140
							Długość wybudowanych dróg dla rowerów (w km)	P	48,27
							Długość nowych lub zmodernizowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	21,23
9.	5.4.2	Utworzenie centrum przesiadkowego w Łapach (dworzec i teren PKS)	Gmina Łapy	2017-10-25	7 517 097,50	5 892 654,01	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	10 625,00
							Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	RB	928
							Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (w szt.)	P	1
							Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” (w szt.)	P	48
							Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	P	78
10.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii ciepłej lub elektrycznej w Białymstoku	Gmina Białystok	2017-11-23	8 728 663,77	6 845 045,69	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	2644,21
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii ciepłej lub elektrycznej	P	450

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami		
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa
11.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Czarna Białostocka	Gmina Czarna Białostocka	2017-04-21	2 472 041,50	1 839 446,06	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	1 193,92
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	215
12.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Dobrzyniewo Duże	Gmina Dobrzyniewo Duże	2017-06-28	3 106 434,00	2 441 455,00	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	152,00
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	190
13.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Juchnowiec Kościelny	Gmina Juchnowiec Kościelny	2017-01-30	1 652 434,78	1 284 648,90	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	118,87
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	132
14.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Supraśl	Gmina Supraśl	2016-12-29	1 238 511,36	929 389,28	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	72,00
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	100
15.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Turośl Kościelna	Gmina Turośl Kościelna	2017-02-27	6 891 567,49	5 271 600,31	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	857,11
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	372
16.	5.4.2	Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Wasilków	Gmina Wasilków	2017-09-25	1 176 918,84	924 963,01	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	83,20
							Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	P	101

L.p.	Poddziałanie w RPOWP 2014-2020	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami		
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa
17.	5.4.2	Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Czarna Białostocka	Gmina Czarna Białostocka	2016-10-18	2 613 584,23	2 221 546,59	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	247,00
							Liczba nowych/zmodernizowanych punktów w oświetleniu ulicznym	P	1374
18.	5.4.2	Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Zabłudów	Gmina Zabłudów	2016-12-30	2 289 653,35	1 760 813,94	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	RB	359,00
							Liczba nowych/ zmodernizowanych punktów w oświetleniu ulicznym	P	1 120
19.	8.2.2	Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy w Białymstoku	Miasto Białystok	2017-09-28	25 399 228,88	17 444 844,44	Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje (w os.)	RB	20 000
							Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje (w szt.)	P	1
							Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (w szt.)	P	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na dzień 31.12.2017 r. oraz danych wewnętrznych IP ZIT BOF.

Projekty komplementarne w trybie pozakonkursowym zostały wskazane w *Strategii ZIT BOF* w Załączniku 13.3.² Na etapie opiniowania *Strategii ZIT BOF* zostały zidentyfikowane przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym Polska Wschodnia trzy projekty, które zostały wpisane do SzOOP POPW 2014-2020 do Załącznika 4 – Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego, natomiast przez Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko – dwa projekty i wpisane do SzOOP POIiŚ 2014-2020 do Załącznika 5 – Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego.

Do 31 grudnia 2017 roku zostały podpisane umowy o dofinansowanie wszystkich projektów komplementarnych do *Strategii ZIT BOF*. W ramach krajowego Programu Operacyjnego Polska Wschodnia są to następujące projekty:

- 1) *Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego),*
- 2) *Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej,*
- 3) *Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku,*

natomiast w ramach krajowego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

- 1) *Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii – etap II,*
- 2) *Budowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz zwiększenia produkcji ciepła w kogeneracji.*

Podstawowe informacje o tych projektach zaprezentowano w tabelach 4 i 5.

---

² Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s.272.

Tabela 4. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do *Strategii ZIT BOF z POPW 2014-2020*

L.p.	Działanie w POPW	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	2.1	Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)	Miasto Białystok	12.2017	183 008 630,30	135 102 251,30	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	0	20
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	0	1 985
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	0	15,34
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	0	1,59
							Długość wybudowanych dróg dla rowerów (w km)	P	0	2,27
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	0	1
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	RB	201 000	437 100
2.	2.1	Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej	Miasto Białystok	28.02.2017	109 420 808,11	84 455 651,52	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	0	20
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	0	2 405
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	0	65,56
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii autobusowych w komunikacji miejskiej (w km)	P	0	65,56
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	0	6,76
							Długość wybudowanych dróg dla rowerów (w km)	P	0	6,30

L.p.	Działanie w POPW	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	0	1
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	RB	6 991 140	7 061 051
3.	2.1	Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku	Miasto Białystok	27.06.2017	161 658 471,87	105 225 993,75	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w szt.)	P	0	20
							Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (w os.)	P	0	2 230
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej (w km)	P	0	62,86
							Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii autobusowych w komunikacji miejskiej (w km)	P	0	62,86
							Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych (w szt.)	P	0	1
							Długość wyznaczonych buspasów (w km)	P	0	1,73
							Długość wybudowanych dróg dla rowerów (w km)	P	0	4,64
							Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” (w szt.)	P	0	1
							Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	P	0	100
							Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	P	0	6
							Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (w szt./rok)	R	18 747 690	18 935 167
Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” (w szt.)	RB	0	30 360							

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych IP ZIT BOF.

Tabela 5. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do Strategii ZIT BOF z POIiŚ 2014-2020

L.p.	Działanie w POIiŚ	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł	Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami			
							Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	1.5	Przebudowa sieci ciepłowniczej w Białymstoku w celu zmniejszenia strat energii - etap II	MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku	13.09.2017	62 074 275,25	25 800 000,00	Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (w km)	P	0	23,40
							Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (w szt.)	P	0	1
							Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej (w GJ/rok)	RB	0	17 065,63
							Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w Mg CO ₂ /rok)	RB	0	4 270,57
							Redukcja emisji pyłów całkowitych zawieszonych (w Mg/rok)	RB	0	1,09
2.	2.1	Budowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz zwiększenia produkcji ciepła w kogeneracji	MPEC Sp. z o.o. w Białymstoku	27.09.2017	4 663 334,89	590 000,00	Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej (w km)	P	0	2,36
							Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (w szt.)	P	0	1
							Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej (w GJ/rok)	RB	0	16 741,44
							Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w Mg CO ₂ /rok)	RB	0	1 209,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych IP ZIT BOF.

1.2. Tryb konkursowy

Zgodnie z *Porozumieniem* do zadań Instytucji Pośredniczącej związanych z wyborem projektów w trybie konkursowym należą:

- 1) przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów uwzględniających postanowienia RPOWP 2014-2020, w tym w zakresie zgodności ze *Strategią ZIT BOF*;
- 2) udział w opracowaniu przez Instytucję Zarządzającą RPOWP harmonogramu konkursów;
- 3) pełnienie roli Instytucji Organizującej Konkurs wspólnie z Instytucją Zarządzającą RPOWP, w tym udział w przygotowaniu regulaminu konkursu;
- 4) dokonywanie oceny wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Komisji Oceny Projektów (KOP) w zakresie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, zwany dalej „Komitetem Monitorującym RPOWP 2014-2020” jako jednej pełnej oceny w ramach zasady „dwóch par oczu” na zasadach określonych przez IZ RPOWP oraz w regulaminach pracy właściwych Komisji Oceny Projektów;
- 5) dokonywanie pełnej oceny uproszczonych wniosków o dofinansowanie projektów zintegrowanych w zakresie kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPOWP 2014-2020 na zasadach określonych przez IZ RPOWP oraz w regulaminach pracy właściwych Komisji Oceny Projektów;
- 6) zamieszczanie na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej, w wymaganym terminie, informacji o naborze wniosków o dofinansowanie, wynikach konkursów, a po rozstrzygnięciu konkursu również informacji o składzie Komisji Oceny Projektów, której członkami byli przedstawiciele IP;
- 7) zatwierdzanie listy projektów, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy wdrożeniowej (w art. 45 ust. 6 ustawy wdrożeniowej po zmianie z 2.09.2017 r.) wspólnie z Instytucją Zarządzającą RPOWP i na zasadach przez nią określonych.

W 2017 roku ogłoszono wszystkie konkursy (tabela 6.) zgodnie z harmonogramem (do harmonogramu wprowadzono zmianę terminu ogłoszenia konkursu zintegrowanego 7.2.2/8.4.2 z sierpnia 2017r. na październik 2017r.), przy czym w obu konkursach zintegrowanych z Poddziałania RPPD.08.02.02 decyzją IZ RPOWP wykorzystano alokację spoza ZIT z Poddziałania RPPD.03.03.01 (alokacja spoza ZIT – 35 mln PLN). Należy podkreślić, że wszystkie konkursy w 2017 roku ogłaszane przez IP ZIT BOF wraz z IZ RPOWP były przeprowadzone w formule konkursów na projekty zintegrowane (dwufunduszowe) – ubiegające się o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Konkursy składały się z dwóch etapów: I etapu (etapu preselekcji), w ramach którego składany jest uproszczony wniosek o dofinansowanie projektu zintegrowanego oraz II etapu, w którym składane są dwa pełne wnioski o dofinansowanie właściwe dla EFRR i EFS. W przypadku wszystkich konkursów ogłaszanych od 1 marca 2017 roku (po wdrożeniu *Planu naprawczego*) uproszczone wnioski o dofinansowanie składane są

przez Wnioskodawców w Sekretariacie w IP ZIT BOF. Po wdrożeniu *Planu naprawczego* pracownicy IP ZIT BOF w konkursach na projekty zintegrowane dokonują pełnej oceny na etapie preselekcji (w ramach KOP). Dzięki przeprowadzaniu naboru i oceny projektów na etapie preselekcji w konkursach na projekty zintegrowane tylko przez pracowników IP ZIT BOF, skróceniu uległ czas oceny pomiędzy terminem zakończenia naboru wniosków uproszczonych a ogłoszeniem wyników oceny z etapu preselekcji.

Na konkurs zintegrowany (I etap) dotyczący *Rozwoju usług społecznych w ramach BOF/Infrastruktury usług socjalnych w obszarze BOF* (RPPD.07.02.02/ RPPD.08.04.02) ogłoszony 31 stycznia 2017 r. wpłynął jeden uproszczony wniosek o dofinansowanie Stowarzyszenia MY DLA INNYCH – *Usługi asystenckie oraz mieszkalnictwo wspomagane na terenie BOF*, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 4 194 344,19PLN, w tym EFS – 2 835 271,20PLN oraz EFRR – 1 359 072,99PLN. Na I etapie projekt zintegrowany został oceniony pozytywnie i we wrześniu 2017 r. zostały złożone pełne wnioski o dofinansowanie. Do 31.12.2017 r. nie zakończono II etapu oceny i nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie projektów.

Na konkurs zintegrowany (I etap) dotyczący *Zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej na terenie BOF/Infrastruktury edukacyjnej na obszarze BOF* (RPPD.03.01.03/ RPPD.08.02.02) ogłoszony 1 marca 2017 r. wpłynęło sześć uproszczonych wniosków o dofinansowanie projektów zintegrowanych, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 18 079 866,58PLN, w tym EFS – 4 976 229,21PLN oraz EFRR – 13 204 489,00PLN. Dwa projekty zintegrowane oceniane na I etapie na podstawie uproszczonych wniosków o dofinansowanie, zostały negatywnie ocenione i nie zostały zakwalifikowane do II etapu oceny. W konkursie pełnej oceny na I etapie dokonywali w ramach Komisji Oceny Projektów pracownicy IP ZIT BOF i ten etap oceny został zakończony 4 sierpnia 2017 r. Na drugim etapie naboru zostały złożone we wrześniu 2017 r. cztery wnioski o dofinansowanie z Poddziałania 3.1.3 (EFS) oraz cztery wnioski z Poddziałania 8.2.2 (EFRR):

- *Przedszkola marzeń* – Gmina Juchnowiec Kościelny, a wnioskowana kwota dofinansowania w projekcie z Poddziałania 3.1.3 (EFS) wynosiła 1 119 519,58PLN, a z Poddziałania 8.2.2 (EFRR) – 3 038 894,86PLN;
- *Przygotowanie przedszkola "Kraina Marzeń" w Czarnej Białostockiej do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym* – Gmina Czarna Białostocka, a wnioskowana kwota dofinansowania z Poddziałania 3.1.3 (EFS) wynosiła 837 245,74PLN, a z Poddziałania 8.2.2 (EFRR) – 3 474 753,08PLN;
- *Dobry start - edukacja przedszkolna w Gminie Choroszcz* – Gmina Choroszcz, a wnioskowana kwota dofinansowania z Poddziałania 3.1.3 (EFS) wynosiła 789 225,00PLN, a z Poddziałania 8.2.2 (EFRR) – 1 147 499,91PLN;
- *Przedszkole dobre na start* – Gmina Zabłudów, a wnioskowana kwota dofinansowania z Poddziałania 3.1.3 (EFS) wynosiła 630 696,06PLN, a z Poddziałania 8.2.2 (EFRR) – 2 169 484,27PLN.

Do etapu oceny merytorycznej w zakresie EFS w ramach konkursu RPPD.03.01.03-IZ.00-20-002/17 zostały zakwalifikowane wszystkie ww. wnioski, przy czym wniosek *Przedszkole dobre na start* – Gminy Zabłudów został do tego etapu zakwalifikowany dopiero po pozytywnym

rozpatrzeniu protestu złożonego przez Wnioskodawcę. Do 31.12.2017 r. nie zakończono II etapu oceny i nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie projektów.

Na konkurs zintegrowany (I etap) dotyczący *Kształcenia zawodowego młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki/Infrastruktury edukacyjnej na obszarze BOF (RPPD.03.03.01/ RPPD.08.02.02)* ogłoszony 1 marca 2017 r. wpłynęły trzy uproszczone wnioski o dofinansowanie projektów zintegrowanych. W konkursie pełnej oceny na I etapie dokonywali w ramach Komisji Oceny Projektów pracownicy IP ZIT BOF. Wszystkie projekty zintegrowane zostały negatywnie ocenione na I etapie i nie zostały zakwalifikowane do II etapu oceny. Po pozytywnie rozpatrzonym proteście Wnioskodawcy – Miasta Białegostoku, do II etapu oceny projektów został zakwalifikowany jeden projekt zintegrowany *Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku – Szkoła inteligentnych specjalizacji*, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 3 695 430,95PLN, w tym EFS – 985 625,00PLN oraz EFRR – 2 709 805,95PLN. W grudniu 2017 roku zostały złożone pełne wnioski o dofinansowanie ww. projektu i został rozpoczęty II etap oceny.

Na konkurs zintegrowany (I etap) dotyczący *Rozwoju usług społecznych w ramach BOF/Infrastruktury usług socjalnych w obszarze BOF (RPPD.07.02.02/ RPPD.08.04.02)* ogłoszony 1 września 2017 r. wpłynął jeden uproszczony wniosek o dofinansowanie, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 3 896 419,34PLN, w tym EFS – 1 176 812,48PLN oraz EFRR – 2 719 606,86PLN. W konkursie pełnej oceny na I etapie dokonują w ramach Komisji Oceny Projektów pracownicy IP ZIT BOF. Do 31 grudnia 2017r. nie zakończył się I etap oceny projektów zintegrowanych na podstawie uproszczonych wniosków o dofinansowanie.

Na konkurs zintegrowany (I etap) dotyczący *Kształcenia zawodowego młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki/Infrastruktury edukacyjnej na obszarze BOF (RPPD.03.03.01/ RPPD.08.02.02)* ogłoszony 1 września 2017 r. wpłynęło pięć uproszczonych wniosków o dofinansowanie, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 74 899 182,37PLN, w tym EFS – 34 013 524,95PLN oraz EFRR – 40 885 657,42PLN. W konkursie pełnej oceny na I etapie dokonują w ramach Komisji Oceny Projektów pracownicy IP ZIT BOF. Do 31 grudnia 2017 r. nie zakończył się I etap oceny projektów zintegrowanych na podstawie uproszczonych wniosków o dofinansowanie.

W tabeli 7. przedstawiono przygotowany przez IP ZIT BOF, we współpracy z IZ RPOWP harmonogram planowanych konkursów na 2018 rok. IP ZIT BOF planuje w 2018 r. ogłosić cztery konkursy, w tym trzy konkursy na projekty zintegrowane.

Tabela 6. Informacje o konkursach w ramach ZIT BOF wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w roku 2017.

Numer Poddziałania w SZOOP RPOWP	Fundusz	Nazwa Poddziałania w SZOOP RPOWP	Data ogłoszenia o konkursie i termin naboru wniosków	Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu (UE i budżet państwa jeśli dotyczy w zł)	Etap, na którym jest konkurs
PROJEKTY ZINTEGROWANE					
3.1.3/8.2.2	EFS	Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej na terenie BOF	Ogłoszenie o konkursie: 01.03.2017 r.	2,9 mln	I etap – rozstrzygnięty; II etap – w trakcie oceny (wniesiono protest – pozytywnie rozpatrzony)
	EFRR	Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	Nabór wniosków: 31.03.2017-12.05.2017	10 mln	
3.3.1/8.2.2	EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki	Ogłoszenie o konkursie: 01.03.2017 r.	5 mln	I etap – rozstrzygnięty (wniesiono protest – pozytywnie rozpatrzony); II etap – w trakcie oceny
	EFRR	Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	Nabór wniosków: 31.03.2017-12.05.2017	5 mln	
3.3.1/8.2.2	EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki	Ogłoszenie o konkursie: 01.09.2017 r.	30 mln	I etap – w trakcie oceny
	EFRR	Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	Nabór wniosków: 02.10.2017-10.11.2017	34 mln	
7.2.2/8.4.2	EFS	Rozwój usług społecznych w ramach BOF	Ogłoszenie o konkursie: 31.01.2017 r.	3 mln	I etap – rozstrzygnięty; II etap – w trakcie oceny
	EFRR	Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	Nabór wniosków: 03.03.2017-31.03.2017	6 mln	
7.2.2/8.4.2	EFS	Rozwój usług społecznych w ramach BOF	Ogłoszenie o konkursie: 01.09.2017 r.	3 mln	I etap – w trakcie oceny
	EFRR	Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	Nabór wniosków: 16.10.2017-17.11.2017	6 mln	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych IP ZIT BOF, stan na 31.12.2017 r.

Tabela 7. Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) na rok 2018

Numer Poddziałania w SZOOP RPOWP	Fundusz	Nazwa Działania w SZOOP RPOWP	Planowany termin (miesiąc i rok) rozpoczęcia naboru wniosków	Typ projektów mogących uzyskać dofinansowanie	Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu (UE i budżet państwa jeśli dotyczy w zł)	Institucja ogłaszająca konkurs
OŚ III: Kompetencje i kwalifikacje						
3.3.2	EFS	Stworzenie Centrum Kompetencji BOF	Brak przewidzianych naborów w 2018 r.			IZ RPOWP/ IP ZIT BOF
OŚ VII: Poprawa spójności społecznej						
7.2.2	EFS	Rozwój usług społecznych w ramach BOF	czerwiec 2018	Pełen zakres poddziałania – zgodnie z SZOOP RPOWP	2,5 mln	IZ RPOWP/ IP ZIT BOF
PROJEKTY ZINTEGROWANE						
3.1.3/8.2.2	EFS	Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej na terenie BOF	luty 2018	Pełen zakres poddziałania – zgodnie z SZOOP RPOWP	1,5 mln	IZ RPOWP/ IP ZIT BOF
	EFRR	Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego		Inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego	5 mln	
3.3.1/8.2.2	EFS	Kształcenie zawodowe młodzieży na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki	maj 2018	Realizacja kompleksowych programów rozwojowych	4 mln	IZ RPOWP/ IP ZIT BOF
	EFRR	Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego		Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	4 mln	
7.2.2/8.4.2	EFS	Rozwój usług społecznych w ramach BOF	listopad 2018	Pełen zakres poddziałania – zgodnie z SZOOP RPOWP	2,5 mln	IZ RPOWP/ IP ZIT BOF
	EFRR	Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF		Pełen zakres poddziałania – zgodnie z SZOOP RPOWP	4,5 mln	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Harmonogramu naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym na rok 2018 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 przyjętego uchwałą nr 258/3527/2017 Zarząd Województwa Podlaskiego dnia 28 listopada 2017 r.

Do 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 9 umów o dofinansowanie projektów konkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą **42 860 827,15 zł**, co stanowi **33,8%** alokacji konkursowej ZIT, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów konkursowych wynosił **911 112,84 zł**, co stanowi **0,7%** alokacji konkursowej ZIT (tabela 8.). Listę projektów konkursowych, na realizację których podpisane zostały umowy o dofinansowanie do 31 grudnia 2017r. przedstawia tabela 9.

Tabela 8. Umowy z naborów w trybie konkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w latach 2016-2017 (stan na dzień 31.12.2017 r.).

Poddziałanie - kod	Projekty objęte umowami o dofinansowanie			Wnioski o płatność	
	Liczba projektów	Wartość wkładu UE (w zł)	Procent realizacji alokacji wg poddziałań (w %)	Wartość wkładu UE (w zł)	Procent realizacji alokacji wg poddziałań (w %)
RPPD.03.01.03	2	2 035 425,09	31,3	0,00	0,0
RPPD.03.03.02	1	13 607 735,75	76,2	897 477,47	5,0
RPPD.07.02.02	1	2 919 303,09	23,4	13 635,37	0,1
RPPD.08.02.02	5	24 298 363,22	31,3 ¹⁾	0,00	0,0 ¹⁾
RAZEM	9	42 860 827,15	33,8¹⁾	911 112,84	0,7¹⁾

1) Procent realizacji alokacji jako udział danej wartości w alokacji konkursowej przeliczonej wg kursu z 28 grudnia 2017 r. 1EUR = 4,1808 PLN

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu 2 stycznia 2018 r.

Tabela 9. Lista projektów konkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT.

L.p.	Poddziałanie w RPOWP	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł
1.	RPPD.03.01.03	Przyjaciele dzieci - nowe przedszkole w Grabówce	GMINA SUPRAŚL	2017-08-11	1 464 311,37	1 244 664,66
2.	RPPD.03.01.03	Bajkowe przedszkole- atrakcyjne dla wszystkich dzieci	GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	2017-07-27	930 770,77	790 760,43
3.	RPPD.03.03.02	Centrum Kompetencji BOF - kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie BOF	MIASTO BIAŁYSTOK	2016-12-19	16 009 100,89	13 607 735,75
4.	RPPD.07.02.02	Razem możemy więcej - lokalny program wsparcia rodzin	FUNDACJA DIALOG	2017-04-06	3 434 474,22	2 919 303,09
5.	RPPD.08.02.02	Gastronomik Białystok. Przepis na sukces!	MIASTO BIAŁYSTOK	2017-09-28	6 308 037,68	5 300 772,43
6.	RPPD.08.02.02	"Wiemy więcej - budujemy więcej"	MIASTO BIAŁYSTOK	2017-09-28	16 264 188,59	10 359 561,06
7.	RPPD.08.02.02	Kompleksowa inwestycja w kształcenie zawodowe – projekt zintegrowany Powiatu Białostockiego	POWIAT BIAŁOSTOCKI	2017-08-24	3 400 916,00	2 885 576,60

L.p.	Poddziałanie w RPOWP	Tytuł lub zakres projektu	Beneficjent wiodący	Data podpisania umowy pierwotnej	Wartość projektu w zł	Wkład UE w zł
8.	RPPD.08.02.02	Przyjaciele dzieci - nowe przedszkole w Grabówce	GMINA SUPRAŚL	2017-08-01	7 503 014,38	3 684 955,31
9.	RPPD.08.02.02	Bajkowe przedszkole- atrakcyjne dla wszystkich dzieci	GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	2017-07-20	2 448 050,45	2 067 497,82
RAZEM					57 762 864,35	42 860 827,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014, data dostępu 2 stycznia 2018 r.

1.3. Poziom kontraktacji

Stowarzyszenie BOF zgodnie z *Planem naprawczym* na 31 grudnia 2017 roku planowało do osiągnięcia kontraktację na poziomie 80,35%, przy czym Ministerstwo Rozwoju ze względu na ambitny cel oczekiwało do końca 2017 roku poziomu kontraktacji alokacji w wysokości co najmniej **60,26%**. W ramach alokacji ZIT BOF do 31 grudnia 2017 roku podpisano 28 umów o dofinansowanie projektów konkursowych i pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą **232 280 732 zł**, co stanowi **73,1%** całkowitej alokacji ZIT. Natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność wynosił **6 824 535,65 zł**, co stanowi **2,1%** całkowitej alokacji ZIT. W tabeli 10. przedstawiono informacje o poziomie kontraktacji na 31 grudnia 2017 r. w trybie konkursowym i pozakonkursowym wg poddziałań RPOWP w ramach ZIT, natomiast w tabeli 11. informacje o wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność na 31 grudnia 2017 r. w trybie konkursowym i pozakonkursowym wg poddziałań RPOWP w ramach ZIT.

Na wykresie 1. przedstawiono informacje o poziomie kontraktacji w siedemnastu wojewódzkich ZIT oraz szesnastu RPO w Polsce w latach 2016-2017. Średni poziom kontraktacji w wojewódzkich ZIT w Polsce wg stanu na 31.12.2017 r. wyniósł 55% i jest wyższy niż średni poziom kontraktacji RPO w Polsce wynoszący 47%. W dziesięciu Związkach ZIT udział wartości umów o dofinansowanie w wartości alokacji jest wyższy niż średni poziom w Polsce i są to ZIT Gorzów Wielkopolski, ZIT Zielona Góra, ZIT Łódź, ZIT Kraków, ZIT Warszawa, ZIT Opole, ZIT Białystok, ZIT Trójmiasto, ZIT Olsztyn, ZIT Poznań. W przypadku trzech Związków ZIT – ZIT Rzeszów, ZIT Katowice i ZIT Szczecin – nie został osiągnięty na koniec 2017 r. poziom kontraktacji wyznaczony przez Ministerstwo Rozwoju. Najwyższy udział wartości umów o dofinansowanie w wartości alokacji (83%) osiągnięty został w ZIT Trójmiasto, a najniższy (39%) – ZIT Katowice. ZIT Białystok *ex aequo* z ZIT Zielona Góra z poziomem kontraktacji wynoszącym 73% zajął 2. lokatę wśród ZIT w Polsce.

Wartość wniosków o płatność jako % alokacji w siedemnastu wojewódzkich ZIT oraz szesnastu RPO w Polsce w latach 2016-2017 zaprezentowano na wykresie 2. Średni poziom tego wskaźnika w wojewódzkich ZIT wg stanu na 31.12.2017 r. wyniósł 5,9% i jest niższy niż średni poziom w przypadku RPO wynoszący 8,4%. Jedynie w sześciu Związkach ZIT udział wartości zatwierdzonych wniosków o płatność w wartości alokacji jest wyższy niż średni poziom w Polsce i są to ZIT Lublin, ZIT Zielona Góra, ZIT Kraków, ZIT Opole, ZIT Trójmiasto, ZIT Katowice. Najwyższy udział wartości zatwierdzonych wniosków o płatność w wartości alokacji (15,8%) osiągnięty został w ZIT Opole, a najniższy (0%) – ZIT Rzeszów. ZIT Białystok *ex aequo* z ZIT Szczecin z poziomem analizowanego wskaźnika wynoszącym 2,1% zajął 13. lokatę wśród ZIT w Polsce.

Tabela 10. Realizacja kontraktacji w trybie konkursowym i pozakonkursowym w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) w 2017 r.

Poddziałanie - nazwa	Poddziałanie - kod	Tryb naboru	Alokacja ogółem * (mln w zł)	Wartość dofinansowania UE w umowach zawartych do 31.12.2017r. (w mln zł)	Odsetek wartości dofinansowania UE w umowach zawartych w stosunku do alokacji ogółem (w %)
Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej BOF	RPPD.01.04.02	pozakonkursowy	50 780 210	44 724 968	14,1%
Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w ramach BOF	RPPD.03.01.03	konkursowy	6 500 676	2 035 425	0,6%
Stworzenie Centrum Kompetencji BOF	RPPD.03.03.02	konkursowy	17 857 689	13 607 736	4,3%
Dostępność terenów inwestycyjnych w BOF	RPPD.04.01.02	pozakonkursowy	6 564 621	6 628 647	2,1%
Strategie niskoemisyjne BOF	RPPD.05.04.02	pozakonkursowy	116 946 462	120 621 444	38,0%
Rozwój usług społecznych w ramach BOF	RPPD.07.02.02	konkursowy	12 500 383	2 919 303	0,9%
Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	RPPD.08.02.02	pozakonkursowy/ konkursowy	94 983 261	41 743 208	13,1%
Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	RPPD.08.04.02	konkursowy	11 607 498	0	0,0%
Razem			317 740 800	232 280 732	73,1%

* Alokacja przeliczona wg kursu EUR z 29.12.2017 r. 1EUR=4,1808 PLN

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na dzień 31.12.2017 r., data dostępu 02.01.2018 r.

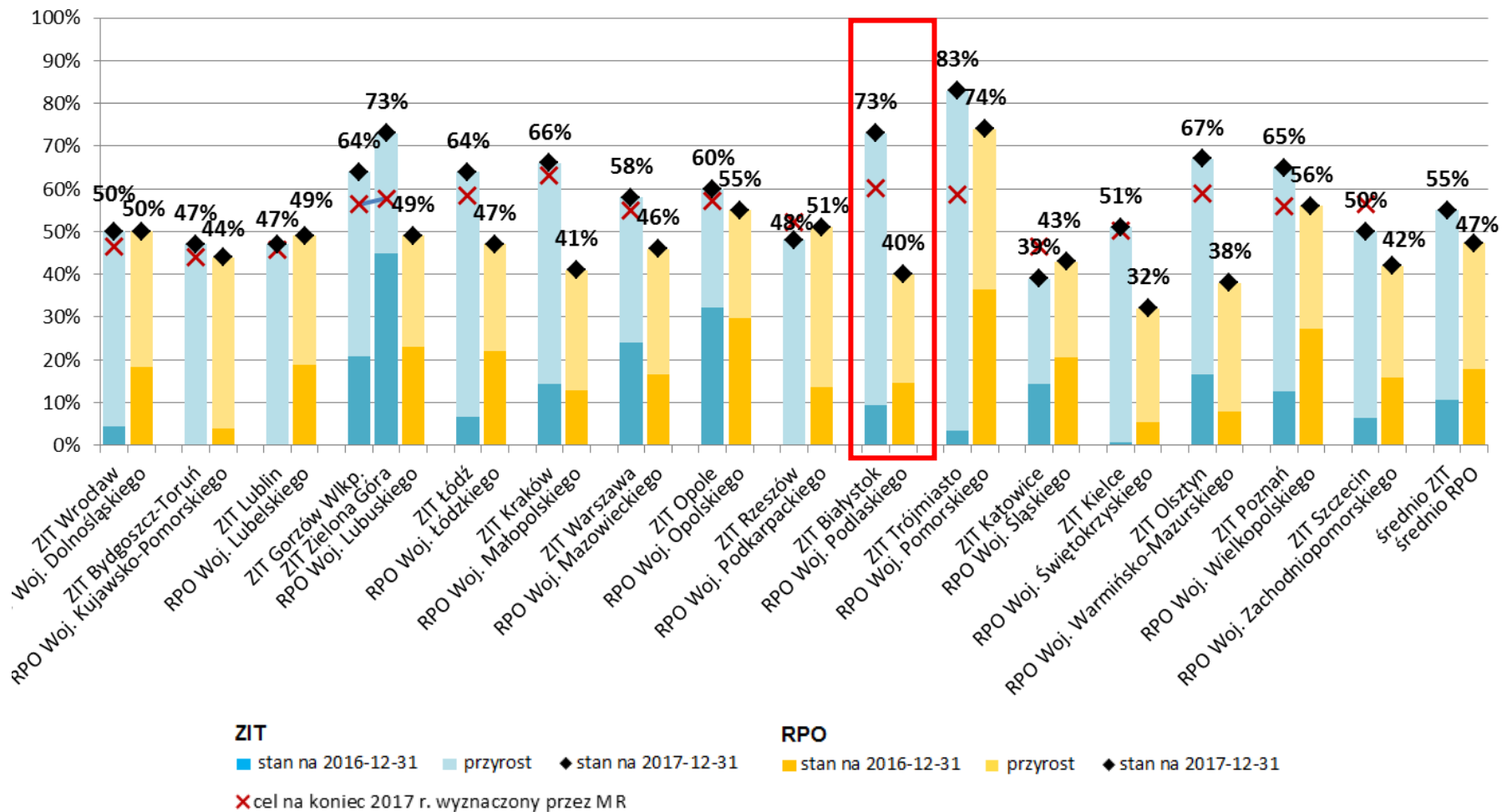
Tabela 11. Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) w 2017 roku

Poddziałanie - nazwa	Poddziałanie - kod	Tryb naboru	Alokacja ogółem * (mln w zł)	Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność do 31.12.2017r. (w zł)	Odsetek wkładu UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do alokacji ogółem (w %)
Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej BOF	RPPD.01.04.02	poza konkursowy	50 780 210	2 377 129	0,7%
Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w ramach BOF	RPPD.03.01.03	konkursowy	6 500 676	0	0,0%
Stworzenie Centrum Kompetencji BOF	RPPD.03.03.02	konkursowy	17 857 689	897 478	0,3%
Dostępność terenów inwestycyjnych w BOF	RPPD.04.01.02	poza konkursowy	6 564 621	1 819 091	0,6%
Strategie niskoemisyjne BOF	RPPD.05.04.02	poza konkursowy	116 946 462	1 717 203	0,5%
Rozwój usług społecznych w ramach BOF	RPPD.07.02.02	konkursowy	12 500 383	13 635	0,0%
Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	RPPD.08.02.02	poza konkursowy/ konkursowy	94 983 261	0	0,0%
Infrastruktura usług socjalnych w obszarze BOF	RPPD.08.04.02	konkursowy	11 607 498	0	0,0%
Razem			317 740 800	6 824 536	2,1%

* Alokacja przeliczona wg kursu EUR z 29.12.2017 r. 1EUR=4,1808 PLN

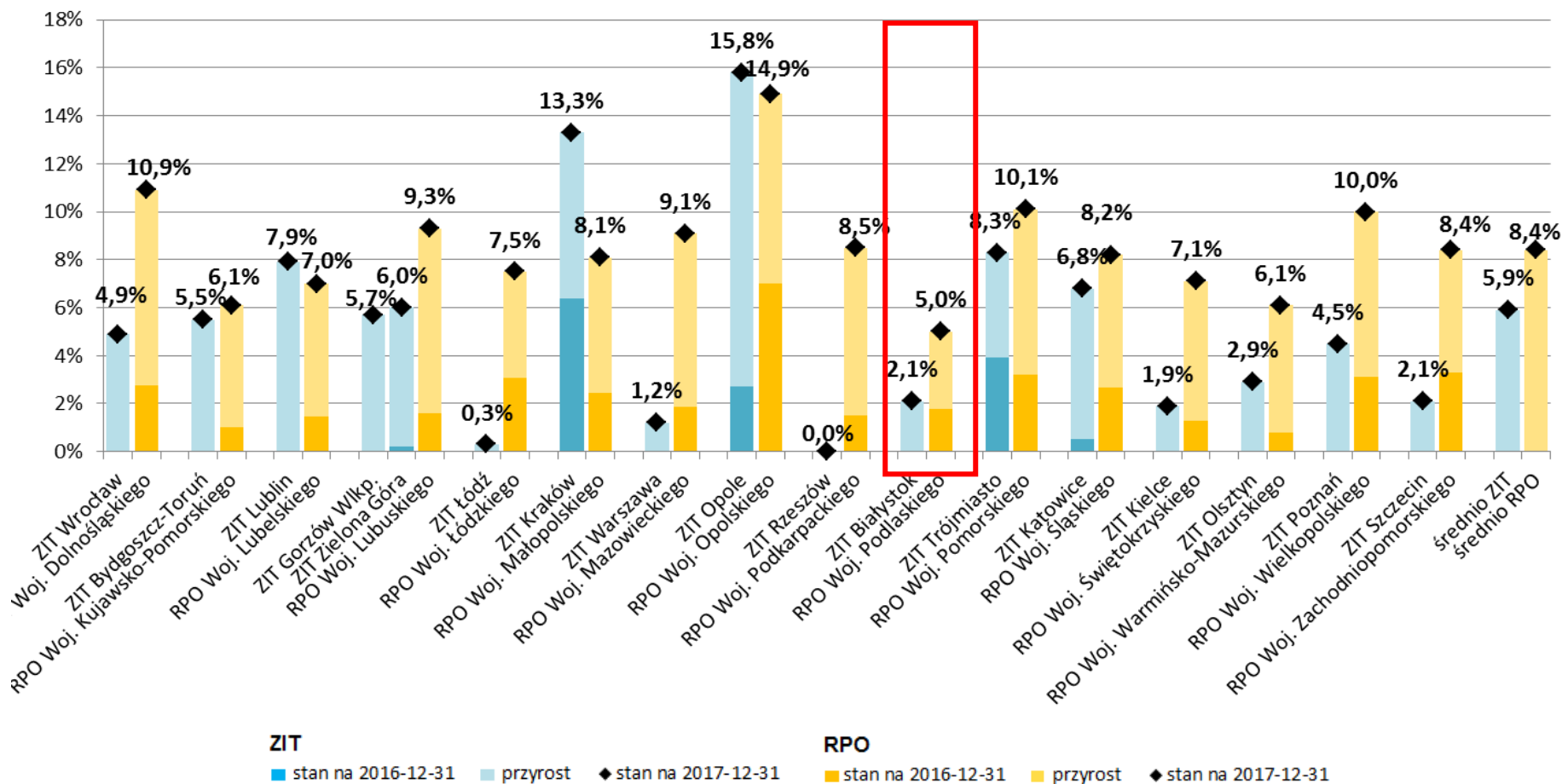
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na dzień 31.12.2017 r., data dostępu 02.01.2018 r.

Wykres 1. Wartość umów o dofinansowanie jako % alokacji w Polsce w latach 2016-2017.

Źródło: Prezentacja „Stan realizacji instrumentu ZIT w Polsce” Piotr Zygadło, Dyrektor Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych w Ministerstwie Rozwoju, Warszawa, 11 stycznia 2018 r.

Wykres 2. Wartość wniosków o płatność jako % alokacji w Polsce w latach 2016-2017.

Źródło: Prezentacja „Stan realizacji instrumentu ZIT w Polsce” Piotr Zygadło, Dyrektor Departamentu Regionalnych Programów Operacyjnych w Ministerstwie Rozwoju, Warszawa, 11 stycznia 2018 r.

2. Stopień realizacji wskaźników Strategii ZIT BOF

System wskaźników *Strategii ZIT BOF* powinien stanowić jedno z najważniejszych narzędzi zarządzania rozwojem Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Zastosowane mierniki zostały określone w sposób spójny z logiką interwencji, ale również należy pamiętać, że wpisują się w system wskaźników w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. Zastosowane w *Strategii ZIT BOF* wskaźniki, w większości ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK), dotyczą efektów rzeczowych osiągniętych bezpośrednio na skutek realizacji projektów – wskaźniki produktu oraz wpływu projektów na otoczenie, bezpośrednio po ich zakończeniu – wskaźniki rezultatu bezpośredniego. Wskaźniki te będą monitorowane na poziomie działań i poddziałań *Strategii ZIT BOF*. W ramach RPOWP 2014-2020 efekty interwencji funduszy europejskich są monitorowane na poziomie każdego z Priorytetów Inwestycyjnych – z wykorzystaniem wskaźników rezultatu strategicznego, które w obszarach realizacji ZIT, powinny również podlegać monitorowaniu. System wskaźników *Strategii ZIT BOF* uzupełnia lista wybranych wskaźników ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, których źródłem jest przede wszystkim statystyka publiczna.

Przygotowanie rocznej informacji o stanie realizacji *Strategii ZIT BOF* na podstawie porównania wskaźników planowanych do osiągnięcia z postępem rzeczowym w ramach *Strategii ZIT BOF*, powinno dostarczyć informacji, by w razie potrzeby podjąć działania w kierunku aktualizacji dokumentu.

2.1. Informacje o realizacji wskaźników RPOWP 2014-2020 w ramach ZIT

W *Strategii ZIT BOF* zaprezentowano listę wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT, które należy wykorzystać w procesie monitorowania. Należy podkreślić, że są one powiązane z systemem wskaźników RPOWP 2014-2020 oraz wpisują się w system monitorowania postępów i efektów wdrażania programu. Wartość docelowa wskaźników została określona na podstawie zakładanych w fischkach projektów pozakonkursowych, na podstawie których IZ RPOWP dokonało ich identyfikacji oraz szacunków na podstawie *Metodologii szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020* (dokument z października 2015 roku) w przypadku projektów konkursowych.

Należy podkreślić, że na etapie przygotowywania projektów pozakonkursowych, Wnioskodawcy występowali o zmianę wskaźników produktu i rezultatu w odniesieniu do zidentyfikowanych projektów pozakonkursowych. W tabeli 14. zaprezentowano wszystkie wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP), które zostały wpisane do *Strategii ZIT BOF*. Beneficjenci oprócz zawartych w tabeli 14. wskaźników w ramach realizowanych projektów (przede wszystkim projektów realizowanych

ze środków EFS) zastosowali dodatkowe specyficzne wskaźniki projektowe. Wskaźniki te dotyczą najczęściej jednego projektu, stąd nie zostały ujęte w poniższej tabeli. Z uwagi na brak możliwości agregowania i porównywania wskaźników projektowych pomiędzy projektami wskaźniki te mają charakter monitoringowo-rozliczeniowy na poziomie projektu.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* efekt wsparcia na poziomie projektów współfinansowanych z EFRR występuje (o ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej):

- a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,
- b) w przypadku wskaźników rezultatu bezpośredniego określonych na poziomie projektu:
  - i. co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia,
  - ii. w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ – w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek beneficjenta i za zgodą IZ,przy czym osiągnięte wartości wykazywane są we wniosku o płatność końcową lub jego korekcie.

Natomiast monitorowanie postępów w realizacji wskaźników dotyczących projektów współfinansowanych z EFS oparte jest o dane zagregowane z poziomu projektów, pozyskiwane z centralnego systemu teleinformatycznego, obejmujące wartości osiągnięte wykazane w kolejnych zatwierdzonych wnioskach o płatność oraz dane zawarte w zatwierdzonych formularzach monitorowania uczestników projektów.

Zgodnie z powyższymi zasadami i mając na uwadze, że do końca 2017 roku zakończono realizację jednego projektu w formule ZIT dofinansowanego ze środków EFRR, w większości przypadków osiągnięte do 31 grudnia 2017 r. wartości wskaźników produktu i rezultatu wynoszą 0, co należy uznać za niezadawalające.

Tabela 12. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP) na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2017r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA							
DZIAŁANIE 1.2. STWORZENIE SIECI TERENÓW INWESTYCYJNYCH							
Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	RB	sztuka	0	15	15	SL 2014	Roczna
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	P	ha	0	67,36	50,75	SL 2014	Roczna
Całkowita długość nowych dróg	P	km	0	2,72	1,97	SL 2014	Roczna
Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	P	km	0	1,14	0,64	SL 2014	Roczna
CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY							
DZIAŁANIE 2.1. ROZWÓJ POTENCJAŁU KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO							
Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	P	sztuka	0	5	7	SL 2014	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	0	2	7	SL 2014	Roczna
Liczba wspartych jednostek kształcenia zawodowego	P	sztuka	0	6	25	SL 2014	Roczna
Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturą edukacyjnej	P	osoba	0	1 675	3 500	SL 2014	Roczna
DZIAŁANIE 2.2. STWORZENIE CENTRUM KOMPETENCJI BOF							
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	RB	osoba	132	670	67%	SL 2014	Roczna
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	osoba	0	104	78%	SL 2014	Roczna
Liczba firm objętych badaniem potrzeb kompetencyjnych/luk kompetencyjnych BOF	PP	sztuka	101	600	300	Beneficjenci	Roczna
Liczba osób objętych doradztwem edukacyjno-zawodowym w zakresie luki kompetencyjnej BOF	PP	osoba	641	3000	3000	Beneficjenci	Roczna
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego (zespołów szkół zawodowych) współpracujących z pracodawcami w programie, objętych wsparciem w zakresie modernizacji oferty kształcenia oraz w zakresie wdrażania systemów jakości kształcenia	PP	sztuka	0	13	13	Beneficjenci	Roczna

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2017r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	P	osoba	0	130	130	SL 2014	Roczna
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	P	osoba	199	600	600	SL 2014	Roczna
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie walidacji i/lub certyfikacji kompetencji	PP	osoba	0	600	600	Beneficjenci	Roczna
Liczba osób objętych szkoleniem zawodowym w zakresie zdiagnozowanej luki kompetencyjnej BOF	PP	osoba	0	1000	1000	Beneficjenci	Roczna
DZIAŁANIE 2.4. ROZWÓJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO							
Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	P	osoba	0	160	400	SL 2014	Roczna
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	P	sztuka	0	195	100	SL 2014	Roczna
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	P	osoba	0	15	20	SL 2014	Roczna
Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	P	sztuka	0	2	18	SL 2014	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	0	2	18	SL 2014	Roczna
Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej	P	osoba	0	400	900	SL 2014	Roczna
DZIAŁANIE 2.5. PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA DZIECI I MŁODZIEŻY							
Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje	RB	osoba	0	20 000	20 000	SL 2014	Roczna
Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje	P	sztuka	0	1	1	SL 2014	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	0	1	1	SL 2014	Roczna
CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA							
DZIAŁANIE 4.2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH							
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	RB	sztuka	0	130	95%	SL 2014	Roczna
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	P	osoba	3	620	1 100	SL 2014	Roczna

Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika (RB/P/PP)	Jednostka pomiaru	Wartość osiągnięta na 31.12.2017r.	Wartość docelowa wg podpisanych umów	Wartość docelowa wg Strategii ZIT BOF (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
DZIAŁANIE 4.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POPRAWIAJĄCEJ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ							
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej	P	sztuka	0	0	10	SL 2014	Roczna
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	P	sztuka	0	0	10	SL 2014	Roczna
CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA							
DZIAŁANIE 5.1. NISKOEMISYJNY PUBLICZNY TRANSPORT MIEJSKI I NIEZMOTORYZOWANY							
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ekwiwalentu CO ₂	0	12 141	12 141	SL 2014	Roczna
Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	RB	sztuka	0	10 625	10 625	SL 2014	Roczna
Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	P	osoba	0	720	720	SL 2014	Roczna
Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	P	sztuka	0	12	12	SL 2014	Roczna
Długość wybudowanych dróg dla rowerów	P	km	0	48,27	52	SL 2014	Roczna
Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	P	sztuka	0	1	1	SL 2014	Roczna
Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach Bike&Ride	P	sztuka	0	188	180	SL 2014	Roczna
Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	P	sztuka	0	78	50	SL 2014	Roczna
Długość nowych lub zmodernizowanych linii komunikacji miejskiej	PP	km	0	21,23	22	SL 2014	Roczna
DZIAŁANIE 5.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I OGRANICZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA							
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ekwiwalentu CO ₂	386,10	5 727,31	3 322	SL 2014	Roczna
Liczba nowych/zmodernizowanych punktów w oświetleniu ulicznym	PP	sztuka	1 120	2 494	2 474	Beneficjenci	Roczna
Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej	PP	gospodarstwo domowe	0	1 560	1 220	Beneficjenci	Roczna

---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SL2014 na dzień 31.12.2017 r., data dostępu 02.01.2018 r. oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s. 248-250.

2.2. Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej gmin BOF w latach 2012-2016

Uzupełnieniem listy wskaźników produktu i rezultatu jest lista wybranych wskaźników ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Jeśli nie są dostępne dane statystyczne na poziomie BOF, to do analiz jako jednostkę terytorialną przyjęto miasto Białystok, bądź województwo podlaskie. Dane ze statystyki publicznej wzbogacają informacje o poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. W tabeli 12. przedstawiono dane statystyczne z wykorzystaniem wskaźników ogólnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2012-2016.

Poprawę (wzrost w przypadku stymulanty, spadek w przypadku destymulanty) wartości wskaźnika w roku 2016 względem roku 2012 oznaczono w tabeli w kolumnie *Ocena kierunku zmian* kropką w kolorze zielonym, natomiast pogorszenie się (spadek w przypadku stymulanty, wzrost w przypadku destymulanty) wartości wskaźnika w roku 2016 względem roku 2012 oznaczono w tabeli kropką w kolorze czerwonym.

Analiza informacji przedstawionych w tabeli 12. wskazuje na potrzebę wsparcia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, aby nie zachodziły niekorzystne procesy demograficzne oraz obszar stawał się atrakcyjny inwestycyjnie i otwarty na współpracę wewnętrzną i zewnętrzną, o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, opartej w znacznym stopniu na kapitale ludzkim o wysokich specjalistycznych kompetencjach do pracy, zapewniający wysoki poziom i jakość życia, w tym zdrowe środowisko.

W porównaniu do Polski i województwa podlaskiego potencjał demograficzny Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego kształtuje się względnie dobrze. W 2016 roku przyrost naturalny w BOF był najwyższy w analizowanym okresie (lata 2012-2016) i wynosił 1,88 osoby na 1000 mieszkańców, natomiast w województwie podlaskim i w Polsce był ujemny i wynosił odpowiednio: -0,76 osoby na 1000 mieszkańców oraz -0,15 osoby na 1000 mieszkańców (wykres 3.). Niestety niezbyt korzystnie zmienia się struktura ludności, wskazując na spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa. W 2012 roku udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym wnosił 65,40% i w kolejnych latach zmniejszał się, by w 2016 roku osiągnąć wartość 63,22% (wykres 4.)

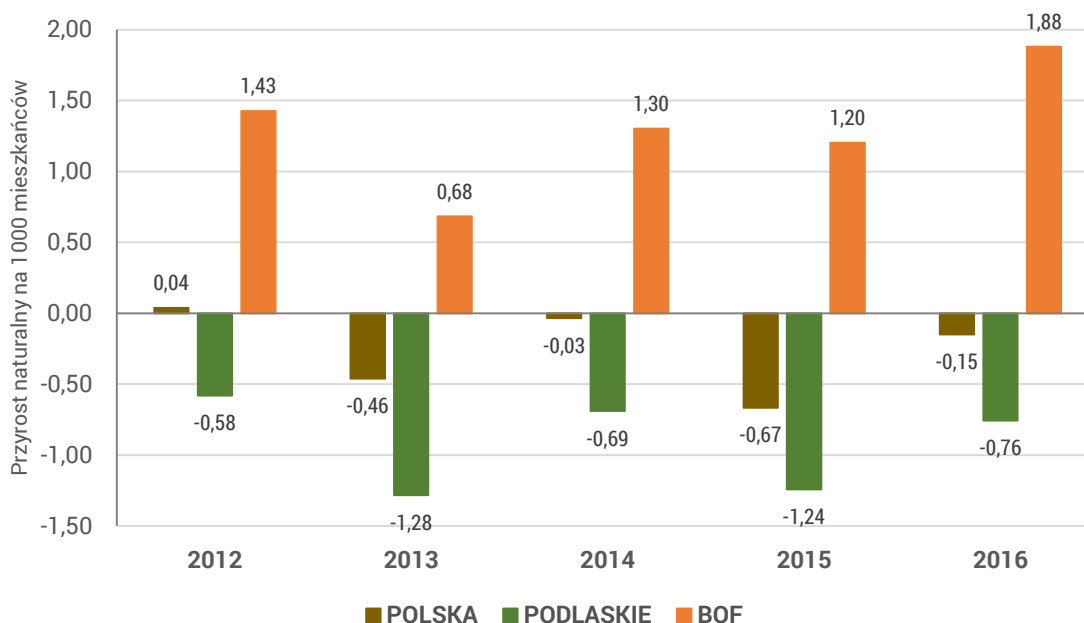
Tabela 13. Wskaźniki monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF w latach 2012-2016

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2012	2013	2014	2015	2016	Źródło danych	Jednostki terytorialne	Zakładany trend	Ocena kierunku zmian
1.	Przyrost naturalny	osoby na 1000 mieszkańców	1,43	0,68	1,30	1,20	1,88	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
2.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ogółu ludności	%	65,40	64,90	64,41	63,83	63,22	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
3.	Liczba podmiotów gospodarczych	jednostek gosp. na 10 000 mieszkańców	1025	1048	1073	1092	1104	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
4.	Liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego	jednostek gosp. na 10 000 mieszkańców	1,51	1,53	1,53	1,65	1,78	GUS	województwo podlaskie	↑	
5.	Wskaźnik bezrobocia liczony jako liczba bezrobotnych w relacji do osób w wieku produkcyjnym	%	8,8	9,1	7,9	7,1	6,1	obliczenia z danych GUS	BOF	↓	
6.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	93,3	93,5	92,6	92,6	92,5	GUS	Białystok	↑	
7.	Produkcja sprzedana przemysłu (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9)	zł na mieszkańca	11 280	10 532	9 628	9 389	10 724	GUS	Białystok	↑	
8.	Produkcja sprzedana przemysłu	zł na mieszkańca	16 323	17 493	18 372	18 435	19 484	GUS	województwo podlaskie	↑	
9.	Nakłady na działalność innowacyjną przypadające na jedno przedsiębiorstwo przemysłowe, które poniosło nakłady na tego typu działalność	tys. zł na przedsiębiorstwo	3 640	b.d.	2 674,5	3 563,7	3 962,6	GUS	województwo podlaskie	↑	
10.	Nakłady na działalność innowacyjną przypadające na jedno przedsiębiorstwo z sektora usług, które poniosło nakłady na tego typu działalność	tys. zł na przedsiębiorstwo	314	b.d.	519,7	381,1	656,8	GUS	województwo podlaskie	↑	

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa 2012	2013	2014	2015	2016	Źródło danych	Jednostki terytorialne	Zakładany trend	Ocena kierunku zmian
11.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach	zł na mieszkańca	1 975,0	1 827,2	2 353,8	2 684,4	2 118,4	GUS	województwo podlaskie	↑	
			2 874,0	2 721,5	3 401,0	3 516,0	2 363,3	GUS	Białystok	↑	
12.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	21,2	21,6	21,7	22,0	22,1	obliczenia z danych GUS	BOF	↑	
13.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem według ustawowej granicy ubóstwa	%	10,7	17,6	18	13,4	14,7	GUS	województwo podlaskie	↓	
14.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	t na km ²	1,26	1,21	1,11	1,29	1,27	obliczenia z danych GUS	Białystok	↓	
15.	Emisja zanieczyszczeń gazowych	t na km ²	7 442	8 282	8 914	9 029	8 526	obliczenia z danych GUS	Białystok	↓	

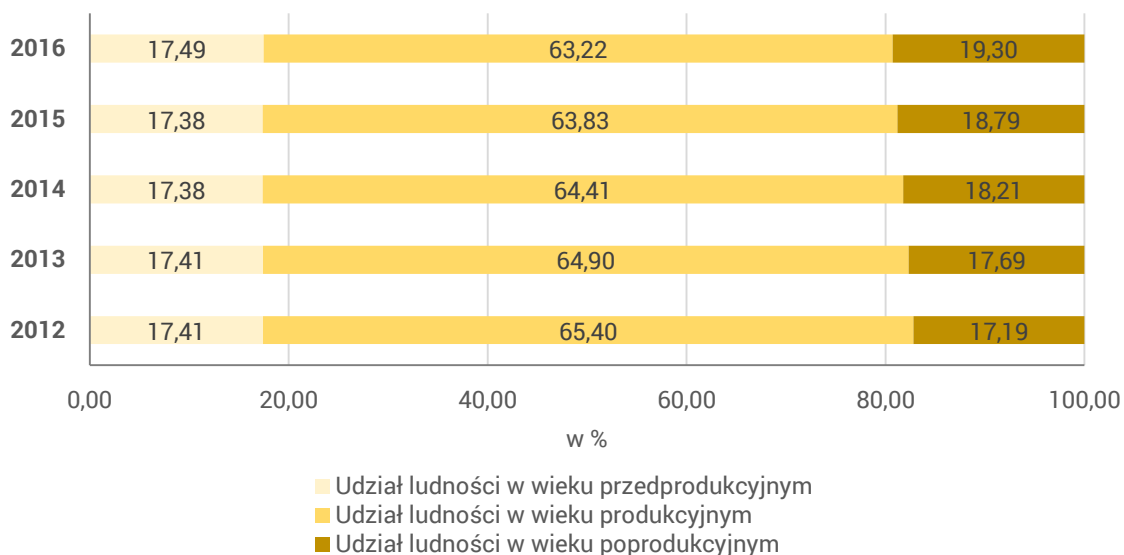
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 (wersja 3), Białostocki Obszar Funkcjonalny, Białystok 2016, s.254 oraz Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018 r.

Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w BOF, województwie podlaskim i w Polsce w latach 2012-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

Wykres 4. Struktura mieszkańców BOF według ekonomicznych grup wieku w latach 2012-2016.

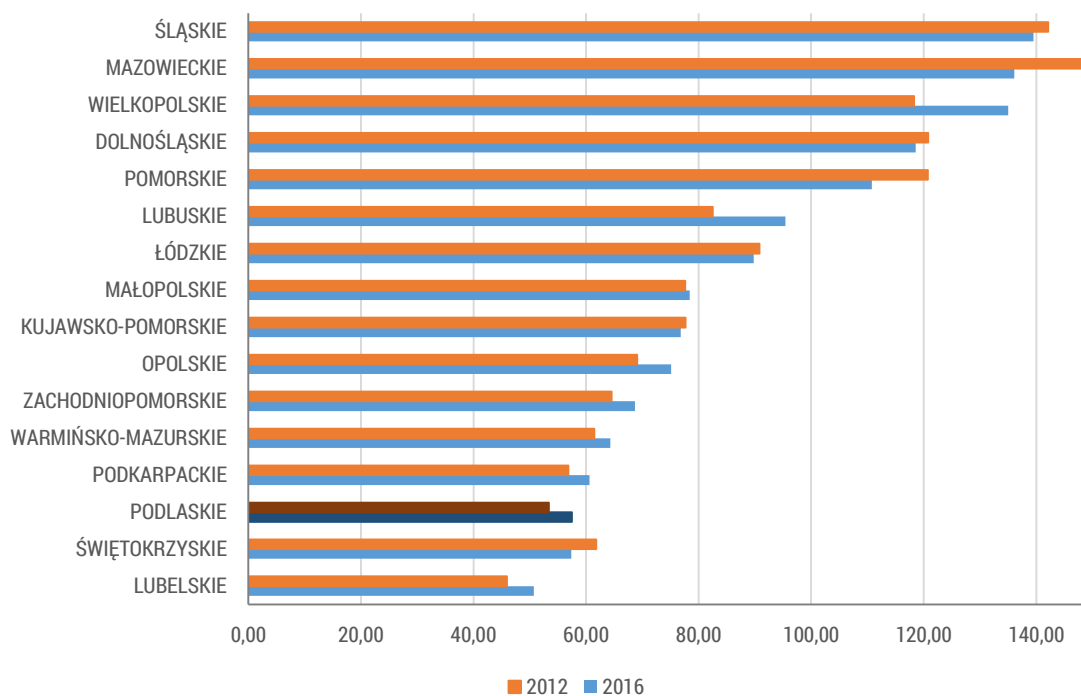

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

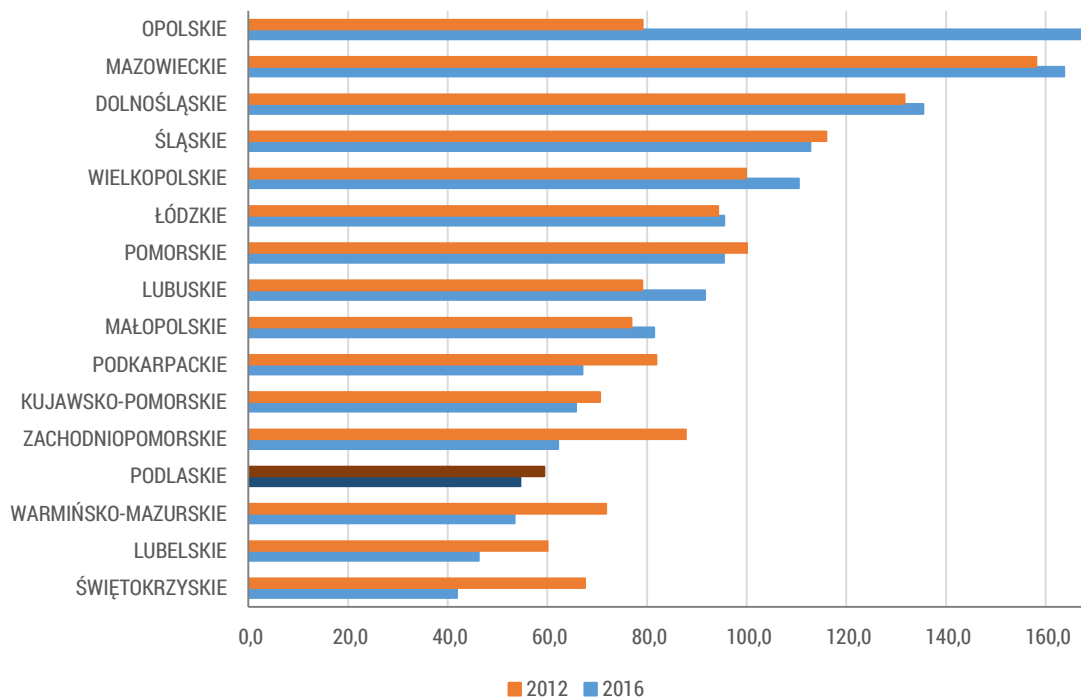
W grupie wskaźników dotyczących potencjału gospodarczego w województwie podlaskim można zaobserwować niekorzystną sytuację. W latach 2012-2016 wskaźnik produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca (w zł) w woj. podlaskim, choć wykazuje tendencje rosnącą, to znacząco nie zmienia pozycji województwa na tle kraju (wykres 5.). W 2012 roku produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (w zł) w woj. podlaskim stanowiła 53,4% średniej krajowej, co plasowało województwo na 15. miejscu wśród wszystkich województw w Polsce, zaś w 2016 roku – 57,5% średniej krajowej, co plasowało województwo na 14. miejscu wśród wszystkich województw w Polsce. Natomiast wskaźnik produkcja sprzedana przemysłu (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9) na 1 mieszkańca (w zł) w Białymstoku w 2016 roku wzrósł w stosunku do 2015 roku, jednak jest niższy w porównaniu do roku 2012. Jedną z przyczyn niskiego potencjału gospodarczego BOF jest słaby rozwój przedsiębiorczości i relatywnie małe wydatki inwestycyjne ponoszone przez przedsiębiorstwa. W 2012 roku województwo podlaskie z wielkością nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach równą 1 975,0 zł na mieszkańca zajmowało ostatnią lokatę w Polsce. W latach 2012-2015 następował z roku na rok wzrost nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na mieszkańca zarówno w województwie podlaskim, jak i w Białymstoku, a w 2016 roku nastąpił spadek, przy czym w 2016 r. województwo podlaskie z wielkością nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach równą 2 118,4zł na mieszkańca zajmowało 13. pozycję w Polsce (wykres 6.). Niekorzystna tendencja wybranych wskaźników gospodarczych wskazuje na konieczność działań prorozwojowych w tym obszarze. Problemem jest również względnie niski poziom wynagrodzeń na tle kraju. W 2016 roku w Białymstoku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto stanowiło 92,5% średniej krajowej i był to najniższy udział w średniej krajowej w latach 2012-2016, przy czym w analizowanych latach przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Białymstoku wzrastało z roku na rok.

Wykres 5. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca wg województw w 2012 i 2016 r. (Polska = 100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

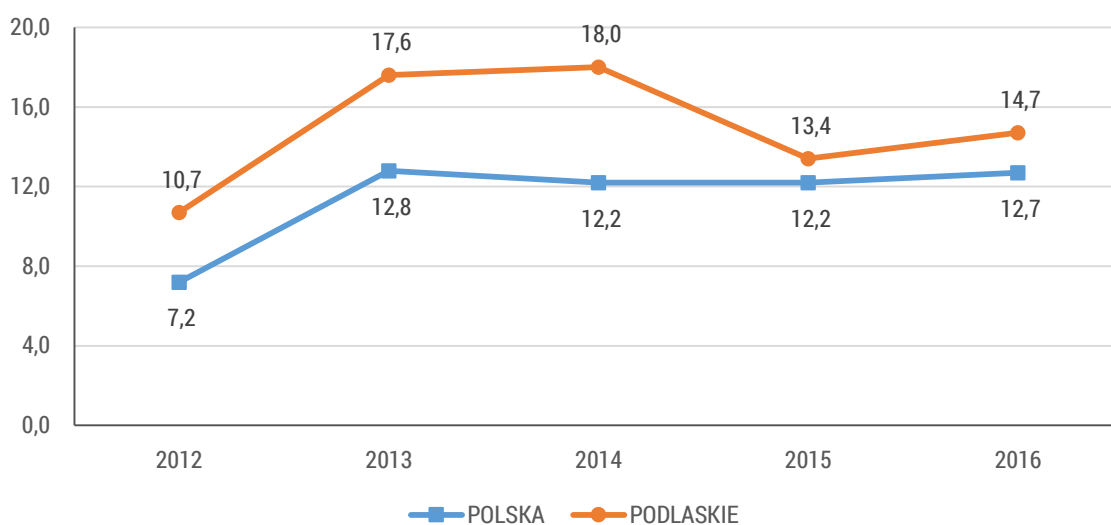
Wykres 6. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca wg województw w 2012 i 2016 r. (Polska = 100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

Niski poziom wynagrodzeń na tle kraju prowadzi do pogorszenia warunków życia mieszkańców. W 2016 roku w województwie podlaskim wskaźnik zagrożenia ubóstwem wg ustawowej granicy ubóstwa wynosił 14,7% i był wyższy niż w 2012 roku. W latach 2012-2016 wskaźnik zagrożenia ubóstwem w województwie podlaskim był wyższy niż w Polsce (wykres 7.).

Wykres 7. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem wg ustawowej granicy ubóstwa w województwie podlaskim i w Polsce w latach 2012-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

W Białymstoku emisja zanieczyszczeń pyłowych (w t na km²) w latach 2012-2014 malała z roku na rok i w 2015 roku wzrosła w stosunku do roku 2014, a w kolejnym roku zmalała do poprzedniego, przy czym w 2016 roku poziom emisji zanieczyszczeń pyłowych w Białymstoku był wyższy w stosunku do roku 2012. Natomiast emisja zanieczyszczeń gazowych od roku 2012 do roku 2015 wzrastał i dopiero w 2016 roku nastąpił jej spadek, przy czym w 2016 roku poziom emisji zanieczyszczeń gazowych w Białymstoku był wyższy w stosunku do roku 2012.

2.3. Informacje o sytuacji finansowej gmin BOF w latach 2014-2016

W niniejszej części *Raportu* przedstawione zostały podstawowe informacje o sytuacji finansowej gmin Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2014-2016. Dobra sytuacja finansowa sektora samorządowego jest niezbędnym warunkiem do zrealizowania planowanych przedsięwzięć w ramach ZIT, ponieważ gmina musi wygospodarować środki z przeznaczeniem na wkład własny.

W 2016 roku najwyższym poziomem dochodów ogółem i wydatków ogółem na 1 mieszkańca w gminach BOF charakteryzowało się Miasto Białystok i wynoszą one odpowiednio – 5 285,21 zł i 5 136,96 zł. Natomiast najniższe w 2016 roku dochody ogółem na 1 mieszkańca były w Gminie Czarna Białostocka na poziomie 3 185,00 zł stanowiącym 60,3% wskaźnika w Białymstoku, a wydatków ogółem na 1 mieszkańca – w Gminie Choroszcz na poziomie 2 960,29 zł stanowiącym 57,6% tego wskaźnika w Białymstoku. W 2016 roku jedynie w gminie Zabłudów wydatki ogółem na 1 mieszkańca były wyższe od dochodów (wykres 8.). Jednym z elementów dochodów gminy są dochody własne, których wysoki poziom i jednocześnie wysoki udział w dochodach ogółem świadczy o zamożności jednostki samorządu terytorialnego i wskazuje na zdolność do samofinansowania. Na dochody własne gminy składają się między innymi wpływy z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT). Na wykresach 9 i 10 można przeanalizować, jak zmieniają się udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych oraz prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2012-2016.

Wykres 8. Dochód i wydatki ogółem na 1 mieszkańca (w zł) gmin BOF w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, stat.gov.pl, styczeń 2018.

Analiza poziomu zadłużenia gmin BOF wskazuje, że jest on dosyć stabilny, a w większości malejący w latach 2014-2016 i w badanych latach jedynie w gminie Zabłudów następował wzrost poziomu zadłużania się samorządu. Należy jednak zauważyć, że najwyższy wskaźnik łącznej kwoty spłaty zobowiązań na rok 2016 do dochodów ogółem wynoszący 8,00% wystąpił w Gminie Łapy. Ustawa o finansach publicznych ustanawia kilka limitów oraz warunków formalnych odnoszących się do możliwości zadłużania się przez samorząd terytorialny. Do 2014 r. wszystkie samorządy terytorialne obowiązywały dwa ilościowe limity zadłużenia lokalnego:

- 15% limit relacji spłat kredytów, pożyczek i wykupu obligacji wraz z odsetkami i dyskontem w danym roku budżetowym do dochodów ogółem;
- 60% limit relacji łącznej kwoty długu do dochodów ogółem.

Powyższe zasady przestały obowiązywać z początkiem 2014 r. i zostały zastąpione przez tzw. indywidualny wskaźnik zadłużenia, czyli relację, w której stosunek spłaty długu i odsetek w danym roku (rozchodów z tytułu spłaty rat kapitałowych oraz wykupu obligacji powiększonych o wydatki bieżące na obsługę długu obejmujące odsetki i dyskonto) do dochodów ogółem danego roku nie może przekroczyć średniej arytmetycznej obliczanej odrębnie dla każdego roku z kolejnych trzech lat poprzedzających dany rok. Zgodnie z informacjami zawartymi w sporządzanej przez gminy wieloletniej prognozie finansowej na 2017 roku przewidywane było spełnienie powyższej zasady³.

---

³ Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego, www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorzadu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe, styczeń 2018 r.

Tabela 14. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016.

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem	Wynik budżetu	Wynik budżetu operacyjny	Kwota długu	Wskaźnik łącznej kwoty spłaty zobowiązań na dany rok do dochodów ogółem	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem
		w zł	w zł	w zł	w zł	w %	w zł	w zł	w zł	w %	w zł
Białystok	2014	1 734 230 351,94	1 093 982 954,53	1 503 541 138,27	302 333 730,92	18,93%	230 689 213,67	73 608 714,65	680 277 034,00	5,99%	23,06%
	2015	1 364 410 560,31	818 616 319,09	1 419 573 764,03	186 379 089,90	11,73%	-55 163 203,72	54 683 995,77	643 394 213,48	4,29%	7,21%
	2016	1 566 060 712,53	849 708 342,78	1 522 131 934,89	155 424 593,39	17,83%	43 928 777,64	144 212 905,69	580 512 499,15	5,31%	11,56%
Choroszcz	2014	34 278 216,89	20 895 692,33	37 701 615,61	8 761 116,29	23,24%	-3 423 398,72	3 493 516,14	14 773 590,59	6,63%	10,90%
	2015	39 659 456,57	24 277 998,11	32 069 583,68	2 754 081,78	8,59%	7 589 872,89	9 490 330,68	9 124 803,33	6,21%	24,56%
	2016	48 225 326,53	25 384 804,79	43 806 395,06	6 134 187,47	14,00%	4 418 931,47	9 629 033,76	5 924 464,99	7,10%	19,97%
Czarna Białostocka	2014	30 625 308,08	12 669 755,35	29 863 702,24	5 594 507,27	18,73%	761 605,84	5 566 342,08	9 109 986,12	6,72%	18,30%
	2015	31 090 708,55	13 179 593,22	27 592 305,93	2 936 146,20	10,64%	3 498 402,62	6 153 178,56	8 169 103,66	6,66%	19,81%
	2016	36 911 004,96	13 427 103,20	36 645 992,98	6 337 135,89	17,29%	265 011,98	6 356 678,83	6 245 000,00	5,72%	17,26%
Dobrzyniewo Duże	2014	24 938 495,72	12 074 033,30	24 107 751,72	2 575 297,42	10,68%	830 744,00	2 753 203,19	8 167 846,22	8,16%	11,55%
	2015	27 967 903,95	13 584 647,93	25 400 580,26	2 781 369,18	10,95%	2 567 323,69	4 226 386,16	6 967 014,48	5,13%	15,62%
	2016	33 102 234,39	12 408 311,88	30 082 767,28	2 518 666,95	8,37%	3 019 467,11	4 893 757,58	5 865 885,32	3,92%	15,40%
Juchnowiec Kościelny	2014	47 604 785,85	28 433 602,84	42 965 221,52	9 068 197,40	21,11%	4 639 564,33	11 648 402,46	6 629 890,67	6,06%	25,60%
	2015	48 688 628,07	28 734 177,62	46 025 595,66	10 829 241,64	23,53%	2 663 032,41	11 492 429,42	5 322 195,00	5,23%	24,14%
	2016	62 511 633,71	33 221 505,65	53 105 105,96	7 401 565,40	13,94%	9 406 527,75	15 185 405,13	3 189 556,00	3,60%	24,53%
Łapy	2014	72 515 240,56	26 001 397,88	71 438 483,52	16 446 683,44	23,02%	1 076 757,04	6 459 289,11	32 346 498,00	6,70%	10,22%
	2015	68 686 288,31	25 397 054,03	70 309 441,35	14 654 939,74	20,84%	-1 623 153,04	3 726 864,69	32 149 974,00	7,48%	6,22%
	2016	74 919 130,54	27 883 498,41	71 107 401,95	6 000 935,53	8,44%	3 811 728,59	6 100 980,58	29 238 570,00	8,00%	10,57%

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem	Wynik budżetu	Wynik budżetu operacyjny	Kwota długu	Wskaźnik łącznej kwoty spłaty zobowiązań na dany rok do dochodów ogółem	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem
		w zł	w zł	w zł	w zł	w %	w zł	w zł	w zł	w %	w zł
Supraśl	2014	38 172 106,39	25 087 384,23	40 806 292,41	11 789 766,67	28,89%	-2 634 186,02	7 144 591,87	7 517 235,00	4,29%	19,31%
	2015	40 326 436,61	26 849 274,94	40 875 306,18	10 608 391,37	25,95%	-548 869,57	8 279 417,66	7 200 235,00	4,17%	21,01%
	2016	52 032 269,92	30 531 024,95	47 512 648,25	10 903 422,31	22,95%	4 519 621,67	13 085 352,25	4 972 144,80	3,26%	25,64%
Turośń Kościelna	2014	18 889 041,05	9 306 531,40	19 814 581,02	5 262 712,83	26,56%	-925 539,97	1 740 119,75	4 663 153,75	0,74%	10,28%
	2015	21 535 604,00	12 643 752,98	20 501 069,56	4 985 784,38	24,32%	1 034 534,44	2 570 600,94	4 153 565,75	2,90%	12,75%
	2016	23 946 005,00	11 607 698,03	21 157 447,50	1 372 083,77	6,49%	2 788 557,50	3 376 012,89	3 593 978,00	2,71%	15,05%
Wasilków	2014	42 575 590,22	26 828 403,01	38 940 685,78	3 833 734,46	9,85%	3 634 904,44	4 139 666,29	8 078 747,00	0,69%	13,21%
	2015	44 228 155,41	25 694 302,80	45 503 449,03	7 634 854,52	16,78%	-1 275 293,62	2 032 589,25	7 052 790,00	2,82%	4,94%
	2016	52 966 755,99	28 571 179,25	51 394 577,56	3 221 394,85	6,27%	1 572 178,43	3 597 395,53	5 966 690,00	2,40%	8,14%
Zabłudów	2014	26 823 229,29	14 586 989,05	27 696 477,96	5 242 126,64	18,93%	-873 248,67	2 768 761,67	9 588 000,00	2,42%	10,72%
	2015	27 699 099,88	15 023 557,46	26 485 053,42	3 107 334,24	11,73%	1 214 046,46	2 684 159,75	9 950 000,00	3,23%	10,67%
	2016	33 651 799,41	16 424 588,28	36 060 101,68	6 428 384,66	17,83%	-2 408 302,27	3 086 470,55	11 290 000,00	2,82%	10,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl oraz Wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorzadu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe, styczeń 2018 r.

Tabela 15. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej na 1 mieszkańca gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu	Wynik budżetu operacyjny	Kwota długu
Białystok	2014	5 870,77	982,01	51,43	5 089,83	1 023,47	780,94	249,18	2 302,89
	2015	4 615,36	1 044,35	54,86	4 801,96	630,46	-186,60	184,98	2 176,39
	2016	5 285,21	1 115,29	54,49	5 136,96	524,53	148,25	486,70	1 959,14
Choroszcz	2014	2 356,38	614,16	25,61	2 591,71	602,26	-235,33	240,15	1 015,58
	2015	2 706,21	739,28	28,98	2 188,30	187,93	517,90	647,58	622,64
	2016	3 258,91	843,79	38,04	2 960,29	414,53	298,62	650,70	400,36
Czarna Białostocka	2014	2 611,08	351,94	8,57	2 546,14	476,98	64,93	474,58	776,71
	2015	2 667,36	391,02	9,56	2 367,22	251,90	300,14	527,90	700,85
	2016	3 185,00	417,22	6,99	3 162,14	546,82	22,87	548,51	538,87
Dobrzyniewo Duże	2014	2 855,66	433,07	7,00	2 760,53	294,89	95,13	315,26	935,29
	2015	3 162,00	463,96	10,96	2 871,74	314,46	290,26	477,83	787,68
	2016	3 694,45	528,40	3,27	3 357,45	281,10	336,99	546,18	654,67
Juchnowiec Kościelny	2014	3 090,42	717,38	57,46	2 789,22	588,69	301,19	756,19	430,40
	2015	3 122,87	743,41	55,19	2 952,06	694,58	170,81	737,12	341,36
	2016	3 969,50	833,81	62,31	3 372,18	470,00	597,32	964,28	202,54
Łapy	2014	3 230,08	429,86	10,92	3 182,12	732,59	47,96	287,72	1 440,82
	2015	3 093,56	470,03	8,65	3 166,66	660,04	-73,11	167,85	1 448,00
	2016	3 375,19	512,02	8,54	3 203,47	270,35	171,72	274,86	1 317,23

Jednostka terytorialna	Lata	Dochody ogółem	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych	Udziały gmin w podatku dochodowym od osób prawnych	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu	Wynik budżetu operacyjny	Kwota długu
Supraśl	2014	2 644,96	783,14	17,62	2 827,49	816,92	-182,52	495,05	520,87
	2015	2 777,49	902,60	-0,88	2 815,30	730,66	-37,80	570,25	495,92
	2016	3 548,30	990,80	9,17	3 240,09	743,55	308,21	892,35	339,07
Turośl Kościelna	2014	3 158,70	573,12	7,96	3 313,48	880,05	-154,77	290,99	779,79
	2015	3 556,66	686,64	12,40	3 385,81	823,42	170,86	424,54	685,97
	2016	3 940,43	818,10	8,64	3 481,56	225,78	458,87	555,54	591,41
Wasilków	2014	2 780,90	733,02	15,04	2 543,48	250,41	237,42	270,39	527,68
	2015	2 845,17	765,04	16,64	2 927,21	491,15	-82,04	130,76	453,70
	2016	3 358,49	854,77	13,35	3 258,80	204,26	99,69	228,10	378,33
Zabłudów	2014	2 922,24	422,65	8,14	3 017,37	571,10	-95,14	301,64	1 044,56
	2015	3 018,32	465,06	6,83	2 886,03	338,60	132,29	292,49	1 084,23
	2016	3 658,20	536,62	6,87	3 920,00	698,81	-261,80	335,52	1 227,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl oraz Wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorzadu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe, styczeń 2018 r.

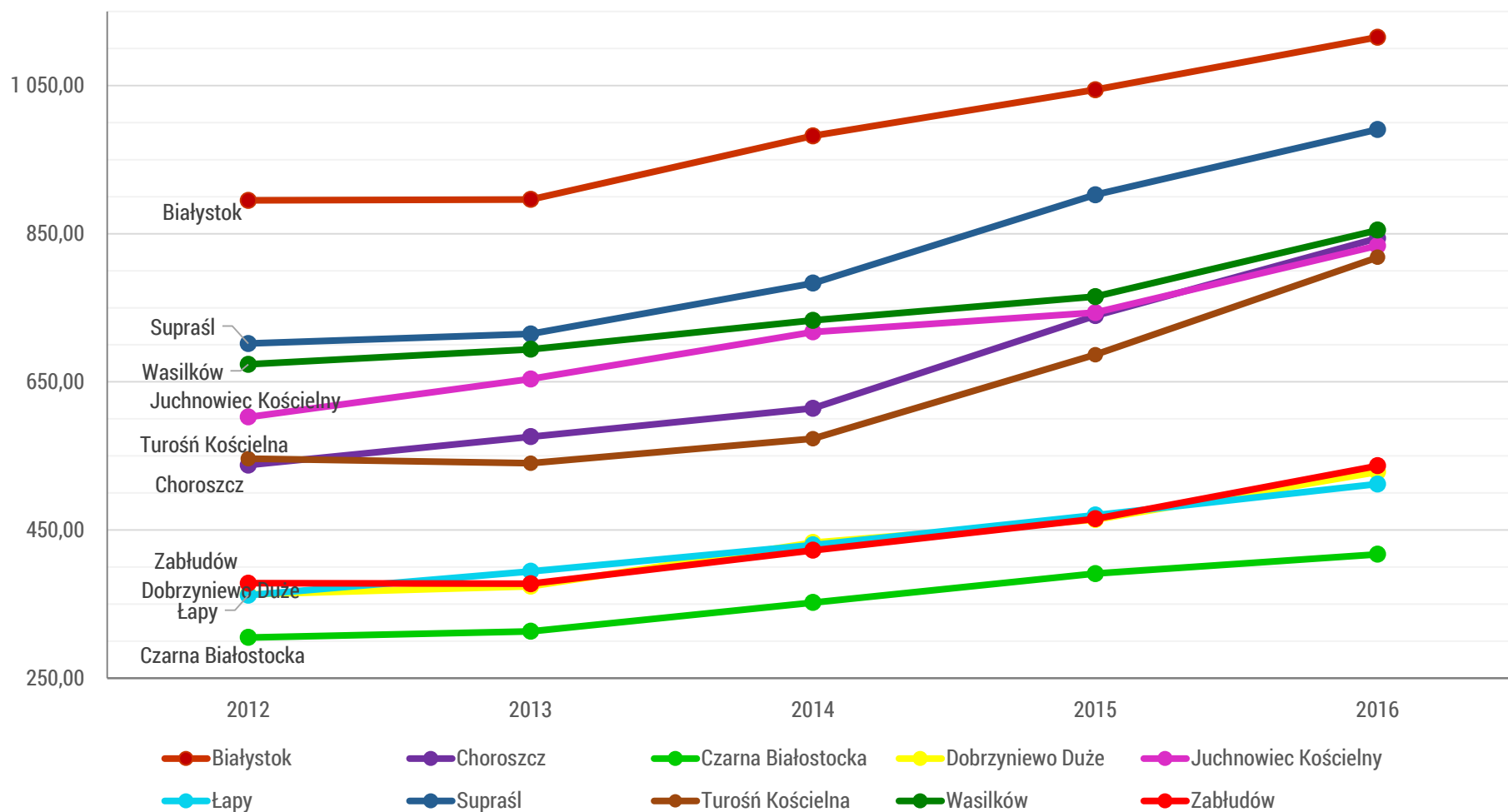
Tabela 16. Dynamika podstawowych wskaźników dotyczących sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016

Jednostka terytorialna	Lata	Wskaźnik dynamiki (rok poprzedni = 100)				
		Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Kwota długu
Białystok	2014	126,10	145,29	104,39	97,57	89,83
	2015	78,68	74,83	94,42	61,65	94,58
	2016	114,78	103,80	107,22	83,39	90,23
Choroszcz	2014	103,40	102,64	120,14	267,46	127,54
	2015	115,70	116,19	85,06	31,44	61,76
	2016	121,60	104,56	136,60	222,73	64,93
Czarna Białostocka	2014	101,26	93,31	104,11	117,62	98,37
	2015	101,52	104,02	92,39	52,48	89,67
	2016	118,72	101,88	132,81	215,83	76,45
Dobrzyniewo Duże	2014	104,29	109,93	102,98	90,35	83,03
	2015	112,15	112,51	105,36	108,00	85,30
	2016	118,36	91,34	118,43	90,55	84,20
Juchnowiec Kościelny	2014	113,55	117,64	98,49	81,84	74,52
	2015	102,28	101,06	107,12	119,42	80,28
	2016	128,39	115,62	115,38	68,35	59,93
Łapy	2014	115,11	112,70	106,64	111,29	102,74
	2015	94,72	97,68	98,42	89,11	99,39
	2016	109,07	109,79	101,13	40,95	90,94
Supraśl	2014	101,96	98,96	119,70	147,21	123,86
	2015	105,64	107,02	100,17	89,98	95,78
	2016	129,03	113,71	116,24	102,78	69,06

Jednostka terytorialna	Lata	Wskaźnik dynamiki (rok poprzedni = 100)				
		Dochody ogółem	Dochody własne	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Kwota długu
Turośń Kościelna	2014	115,55	110,36	136,77	567,02	125,48
	2015	114,01	135,86	103,46	94,74	89,07
	2016	111,19	91,81	103,20	27,52	86,53
Wasilków	2014	117,77	118,89	102,87	84,46	100,00
	2015	103,88	95,77	116,85	199,15	87,30
	2016	119,76	111,20	112,95	42,19	84,60
Zabłudów	2014	112,02	113,72	117,77	408,63	122,67
	2015	103,27	102,99	95,63	59,28	103,78
	2016	121,49	109,33	136,15	206,88	113,47

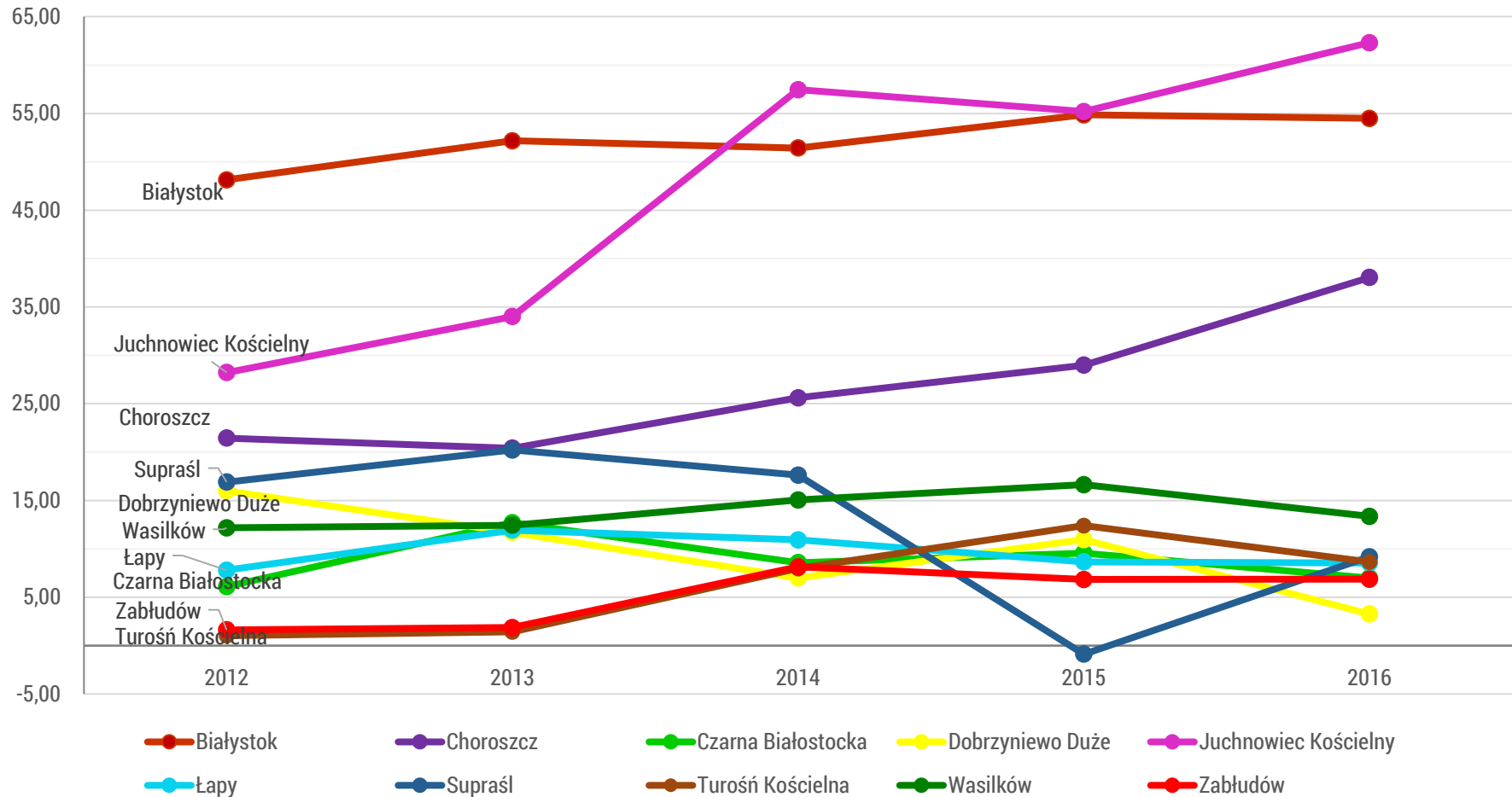
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl oraz Wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorzadu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe, styczeń 2018 r.

Wykres 9. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2012-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl, styczeń 2018 r.

Wykres 10. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2012-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl, styczeń 2018 r.

3. Informacja o realizacji celów Strategii ZIT BOF w Gminach BOF

W niniejszym rozdziale zaprezentowano informacje przekazane przez Gminy – członków Stowarzyszenia BOF – o realizacji celów rozwojowych *Strategii ZIT BOF*. Realizacja siedmiu celów rozwojowych *Strategii ZIT BOF* ma się przyczynić do stworzenia atrakcyjnego miejsca do pracy i życia w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym. W 2017 r. zadania podejmowane w poszczególnych Gminach BOF przyczyniły się do realizacji tych celów w poniżej wskazanym zakresie.

CEL 1. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

❖ DZIAŁANIE 1.1. WSPARCIE INWESTORÓW

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie. Podmioty gospodarcze z obszaru BOF realizują projekty w ramach RPOWP, POPW, POWER i innych.

❖ DZIAŁANIE 1.2. STWORZENIE SIECI TERENÓW INWESTYCYJNYCH

- ❖ **PODDZIAŁANIE 1.2.1. UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH**
- ❖ **PODDZIAŁANIE 1.2.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI TERENÓW INWESTYCYJNYCH**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok

Uzbrojenie terenów inwestycyjnych

Okres realizacji projektu: 19.12.2016 r. - 03.12.2018 r.

Wartość projektu: 52 059 536,93 PLN

Dofinansowanie: 35 420 527,86 PLN

Głównym celem jest poprawa warunków prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej na terenach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego wyróżniających się dogodną lokalizacją, poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje tj., uzbrojenie 44 h terenów w: infrastrukturę techniczną (kanalizację deszczową, sanitarną, teletechniczną, sieci wodociągowe), nawierzchnie ulic, chodniki, drogi rowerowe, parkingi, oświetlenie. Zapewnienie dogodnych warunków inwestycyjnych sprzyja długookresowej stabilności wzrostu gospodarczego, a w dalszej kolejności przekłada się na tworzenie miejsc pracy, utrzymanie istniejących, podnoszenie zasobności mieszkańców, aktywizację przedsiębiorczości.

Gmina Łapy

Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach

Okres realizacji: 01.01.2014 r. – 30.06.2018 r.

Wartość projektu: 9 426 075,77 PLN

Dofinansowanie: 6 932 260,07 PLN

Celem strategicznym projektu jest stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki lokalnej i jej wsparcie innowacyjnymi technologiami. Projekt dotyczy uzbrojenia i przygotowania pod inwestycję terenów przemysłowych, stanowiących niegdyś tzw. akumulacyjny zbiornik wodno-ściekowy po dawnej Cukrowni Łapy, co doprowadzi do powstania obszaru przygotowanego na przyjmowanie nowych inwestycji typu „brown field”. W ramach inicjatywy urządzone zostaną tereny inwestycyjne o powierzchni 12,19 ha, z czego 10,78 ha zostanie udostępnionych przedsiębiorstwom. Zadania w ramach projektu: przygotowanie dokumentacji projektowej, prace związane z makroniwelacją terenu, prace w branży drogowej – budowa dróg wewnętrznych i chodników, budowa sieci sanitarnej, prace w branży elektrycznej – budowa linii oświetleniowej oraz budowa kanału technologicznego.

Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach

Okres realizacji: 01.01.2014 r. – 31.08.2018 r.

Wartość projektu: 6 090 569,31 PLN

Dofinansowanie: 3 751 241,40 PLN

Celem głównym projektu jest stworzenie korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Gminie Łapy poprzez poprawy dostępności komunikacyjnej do terenów inwestycyjnych w Łapach. Projekt dotyczy budowy drogi gminnej – ul. Nilskiego-Łapińskiego oraz 2 odcinków ul. Cukrowniczej zapewniających poprawę dostępności komunikacyjnej do terenów inwestycyjnych w Łapach. W ramach inicjatywy powstanie 700 mb nowej drogi, a 762 mb dróg zostanie przebudowanych. Zadania w ramach projektu: przygotowanie dokumentacji projektowej, prace rozbiórkowe kolidujących budynków, prace w branży drogowej, budowa sieci sanitarnej, prace w branży elektrycznej – budowa linii oświetleniowej oraz przebudowa urządzeń, prace w branży telekomunikacyjnej.

Gmina Supraśl

Projekt zintegrowany: Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Supraskiego

Okres realizacji projektu: 01.12.2015 r. – 31.10.2018 r.

Wartość projektu: 2 108 773,50 PLN

Dofinansowanie: 1 196 330,20 PLN

Głównym celem projektu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej białostockiego obszaru funkcjonalnego poprzez uzbrojenie terenu i zapewnienie dostępu do terenów inwestycyjnych w uzdrowisku Supraśl. Wsparcie obejmie działania związane z uzbrojeniem dróg zapewniających dostęp do terenów inwestycyjnych. Zgodnie z wytycznymi Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, wsparcie będzie nakierowane na działania dotyczące budowy i przebudowy dróg umożliwiających odpowiedni dostęp do terenów inwestycyjnych. Zwiększenie mobilności komunikacyjnej będzie prowadziło do poprawy spójności przestrzennej w wymiarze międzyregionalnym. Jest to szczególnie istotne ze względu na znaczne dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego pomiędzy województwem podlaskim a innymi regionami Unii Europejskiej.

Projekt zintegrowany: Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych przy ul. Kodeksu Supraskiego

Okres realizacji projektu: 01.12.2015 r. – 31.10.2018 r.

Wartość projektu: 4 377 754,50 PLN

Dofinansowanie: 1 737 684,72 PLN

Głównym celem projektu jest poprawa warunków prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej poprzez dostępność do terenów inwestycyjnych położonych na terenie gminy Supraśl należącej do Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Wsparcie obejmie działania związane z budową i przebudową dróg zapewniających dostęp do terenów inwestycyjnych.

Gmina Zabłudów

Projekt zintegrowany: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie”

Okres realizacji projektu: 06.04.2016 r. – 28.12.2018 r.

Wartość projektu: 3 682 879,05 PLN

Dofinansowanie: 1 139 721,32 PLN

W ramach projektu podjęte zostaną działania inwestycyjne mające na celu przebudowę drogi krajowej nr 19 wraz z niezbędną przebudową infrastruktury. W tym zakresie prace obejmować będą następujący zakres: przebudowę drogi krajowej, budowę oświetlenia i przebudowę elektroenergetyki, budowę rury osłonowej w drodze krajowej, przebudowę sieci gazowej. Głównym celem tych działań będzie zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych położonych przy trasie krajowej S19 oraz poprawa bezpieczeństwa i zapewnienie płynności ruchu drogowego na drodze krajowej s19. Zakładane efekty projektu: długość wybudowanych dróg gminnych – 0,23 km; długość przebudowanych dróg krajowych – 0,38 km; całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg – 0,61 km.

Projekt zintegrowany: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie

Okres realizacji projektu: 06.04.2016 r. – 28.12.2018 r.

Wartość projektu: 1 570 257,08 PLN

Dofinansowanie: 1 175 850,10 PLN

W ramach projektu zostanie wykonane uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie, zlokalizowanych bezpośrednio przy przebudowanym odcinku drogi krajowej, polegające na przebudowie drogi gminnej, budowie kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej, przebudowie drenaży, budowie niskoemisyjnego oświetlenia ulicznego, przebudowie telefonicznej linii kablowej oraz budowie kanału technologicznego. Głównym celem projektu w przedmiotowym zakresie będzie poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Zabłudów oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, a tym samym Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Zakładane efekty projektu: powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych – 4,60 ha; liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych – 2 szt.

CEL 2. KOMPETENCJE DO PRACY

- ❖ **DZIAŁANIE 2.1. ROZWÓJ POTENCJAŁU KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 2.1.1. WZROST JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 2.1.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok

Gastronomik Białystok. Przepis na sukces! – projekt zintegrowany EFRR+EFS

Okres realizacji projektu (EFRR): 19.06.2017 r. - 30.09.2019 r.

Wartość projektu (EFRR): 6 308 037,68 PLN

Dofinansowanie (EFRR): 5 063 545,81 PLN

Okres realizacji projektu (EFS): 01.09.2017 r. - 31.12.2022 r.

Wartość projektu (EFS): 3 340 580,49 PLN

Dofinansowanie (EFS): 3 173 551,46 PLN

Celem głównym projektu jest podniesienie poziomu kształcenia zawodowego w dziedzinie gastronomii na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego oraz dostosowanie go

do oczekiwań i potrzeb regionalnego rynku pracy. Projekt zakłada przebudowę z rozbudową istniejącego obiektu dydaktycznego Centrum Kształcenia Praktycznego Nr 3 przy Zespole Szkół Gastronomicznych w Białymstoku przy ul. Knyszyńskiej 12 w Białymstoku, wraz z adaptacją niewykorzystanej infrastruktury na potrzeby placówki (pomieszczenia w przyziemiu) i z zagospodarowaniem terenu. Przebudowa z rozbudową istniejącego obiektu budowlanego i dydaktycznego wraz z infrastrukturą techniczną będzie polegała na dostosowaniu budynku do aktualnie obowiązujących przepisów prawa budowlanego i warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, systemów bezpieczeństwa jakości żywności i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych sal dydaktycznych obsługi konsumenta (wykonanie podjazdów dla osób niepełnosprawnych oraz przebudowa łazienek w parterze budynku). Przebudowane zostaną również fragmenty istniejących zewnętrznych instalacji infrastruktury technicznej oraz zostanie wyremontowana nawierzchnia przy budynku, ze wskazaniem miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. Dodatkowo w ramach projektu zostanie zakupione nowoczesne i specjalistyczne wyposażenie z branży gastronomicznej. Założeniem niniejszego projektu jest podniesienie poziomu kształcenia zawodowego w dziedzinie gastronomii na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego oraz dostosowanie go do oczekiwań i potrzeb regionalnego rynku pracy. Przewidywanym rezultatem projektu będzie rozszerzenie ofert edukacyjnej ZSGwB. Wsparciem zostaną objęci uczniowie ZSGwB z ZSZ z kierunków Kucharz i Cukiernik z roczników 2018/2019, 2020/2021 oraz TG z kierunków TŻiUG, Kelner z roczników 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 tj. łącznie 350 uczniów (200K – około 57% i 150M – około 43%) oraz 20 nauczycieli (18K i 2M). Projekt skierowany jest do obu płci, podział ilościowy osób będzie wynikał bezpośrednio z przeprowadzonej rekrutacji z uwzględnieniem zasad równości szans płci i zasad niedyskryminacji oraz pośrednio z aktualnych proporcji w zakresie podziału ucz. i nauczycieli na płeć w szkole. Projekt przewiduje m.in. realizację staży, praktyk, studiów podyplomowych, kursów zawodowych, kursów podnoszących mobilność na rynku pracy, pomoc stypendialną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, nowoczesne poradnictwo kariery, kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zawodowych ZSG.

Wiemy więcej – budujemy więcej – projekt zintegrowany EFRR+EFS

Okres realizacji projektu (EFRR): 28.09.2017 r. – 31.12.2019 r.

Wartość projektu (EFRR): 16 264 188,59 PLN

Wydatki kwalifikowane (EFRR): 14 831 154,00 PLN

Dofinansowanie (EFRR): 10 359 561,06 PLN

Okres realizacji projektu (EFS): 01.09.2017 r. - 30.06.2022 r.

Wartość projektu (EFS): 4 675 127,20 PLN

Wydatki kwalifikowalne (EFS): 4 675 127,20 PLN

Dofinansowanie (EFS): 4 440 067,20 PLN

Projekt zintegrowany „Wiemy więcej – budujemy więcej” obejmuje swoim zakresem projekt miękki, którego celem jest podniesienie kompetencji uczniów i nauczycieli ZSB-G zwiększających szanse absolwentów na regionalnym i lokalnym rynku pracy oraz projekt twardy, którego efektem będzie rozbudowa budynku szkoły o Centrum Kształcenia Praktycznego, wyposażenie w sprzęt techno-dydaktyczny pracowni, adaptacja Sali 205 w istniejącym budynku szkoły na salę ćwiczeniową w zawodzie technik geodeta oraz sali praktycznych spotkań zawodowych z pracodawcą, modernizacja i wyposażenie pracowni językowej, budowa sieci WiFi, doposażenie sal dydaktycznych w istniejącym budynku szkoły w sprzęt komputerowy i multimedialny.

W ramach projektu miękkiego realizowane będą zadania w trzech obszarach: podniesienie jakości i trafności kształcenia praktycznego, wspieranie ucznia w jego rozwoju zawodowym, wykorzystanie narzędzi ICT po po-prawy efektywności kształcenia. Projekt skierowany jest do uczniów ZSB-G oraz nauczycieli ZSB-G.

Powiat Białostocki

Kompleksowa inwestycja w kształcenie zawodowe – projekt zintegrowany Powiatu Białostockiego

Okres realizacji projektu:: 01.09.2017 r. – 30.06.2018 r.

Wartość ogółem: 3 400 916,00 PLN

Dofinansowanie:: 2 885 576,60 PLN

Projekt partnerski pomiędzy: Powiatem białostockim, Zespołem Szkół Mechanicznych im. Stefana Czarnieckiego w Łapach i Centrum Kształcenia Praktycznego w Łapach.

Celem projektu jest podniesienie jakości oferty edukacyjnej Zespołu Szkół Mechanicznych im. St. Czarnieckiego w Łapach oraz Centrum Kształcenia Praktycznego w Łapach skierowanej do 315 uczniów (67K, 248M) i 20 nauczycieli (5K, 15M) uczestniczących w projekcie do 30.06.2020r. Zakres projektu obejmie dostosowanie pracowni komputerowej i elektrycznej ZSM oraz wyposażenia dla kierunku mechanicznego, elektrycznego i samochodowego w CKP na potrzeby kształcenia w zawodach.

Projekt skierowany jest do:

- 1) uczniów ZSM kształcących się w zawodach Technikum Zespołu Szkół Mechanicznych im. St. Czarnieckiego w Łapach;
- 2) uczniów w wieku powyżej 16 lat z wykształceniem gimnazjalnym, którzy uczą się i/lub zamieszkują na obszarze BOF w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego (w tym 40% z ob. wiejskiego);
- 3) nauczycieli kształcenia zawodowego ZSM i CKP - 20os. (w tym 5K) z wykształceniem wyższym, którzy pracują i/lub zamieszkują na obszarze BOF w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego (w tym 20% z ob. wiejskiego).

Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności kształcenia zawodowego w ZSM w Łapach oraz doprowadzi do rozwiązania problemu niedostosowanej infrastruktury technicznej i wyposażenia ZSM do realizacji nowoczesnego kształcenia zawodowego i wymogów ośrodka egzaminacyjnego. Zakup wyposażenia przyczyni się do realizacji wymogów edukacyjnych i egzaminacyjnych przez CKP.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Zintegrowany program rozwoju systemu kształcenia ustawicznego zorientowanego na jakość i potrzeby regionalnej gospodarki w ramach Poddziałania 3.2.1

Okres realizacji 2017 r. – 2020 r.

Źródło finansowania: projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa III Kompetencje i Kwalifikacje, Działanie 3.2 Kształtowanie i rozwój kadr regionu, Poddziałanie 3.2.1 Rozwój kompetencji językowych i TIK oraz wsparcie wybranych form kształcenia ustawicznego zgodnie z potrzebami regionalnej gospodarki

Wartość projektu – cały projekt: 37 265 558,33 PLN

Dofinansowanie: 33 539 002,20 PLN

Wartość ogółem – Miasto Białystok: 19 377 574,00 PLN

Dofinansowanie: 17 331 376,00 PLN

Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji 3629 osób (1851K, 1778M) osób dorosłych z terenu subregionu białostockiego, które z własnej inicjatywy są zainteresowane podnoszeniem umiejętności, poprzez udzielenie „bonów na szkolenie” w terminie do 30.06.2020 r. Przedmiotem projektu są bony na szkolenia rozwijające kompetencje z zakresu TIK i języków obcych.

Zintegrowany program rozwoju systemu kształcenia ustawicznego zorientowanego na jakość i potrzeby regionalnej gospodarki w ramach Poddziałania 3.2.2

Okres realizacji 2017 r. – 2020 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa III Kompetencje i kwalifikacje, Działanie 3.2 Kształtowanie i rozwój kompetencji kadr regionu, Poddziałanie 3.2.2 Pozaszkolne formy kształcenia dorosłych

Wartość ogółem – cały projekt: 18 463 434,00 PLN

Dofinansowanie: 16 617 090,60 PLN

Wartość ogółem – Miasto Białystok: 9 598 234,14 PLN

Dofinansowanie: 8 525 134,14 PLN

Celem głównym projektów jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji 1092 osób dorosłych (557 K i 535 M) zamieszkałych na terenie miasta Białegostoku, powiatu sokólskiego i powiatu białostockiego, które z własnej inicjatywy są zainteresowane podnoszeniem umiejętności, poprzez udzielenie tzw. „bonów na szkolenie”. Wsparcie w ramach projektu obejmuje pozaszkolne formy kształcenia dorosłych takie jak: kwalifikacyjne kursy zawodowe i kursy umiejętności zawodowych uzupełnione o poradnictwo edukacyjno-zawodowe.

ZSHE swoim uczniom na rzecz konkurencyjności podlaskiej gospodarki

Okres realizacji: 01.11.2016 r. - 31.08.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 1 442 905,47 PLN

Dofinansowanie: 1 226 469,64 PLN

Realizator: Zespół Szkół Handlowo –Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku

Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji zawodowych 223 uczniów ZSHE zwiększających ich szanse na regionalnym rynku pracy poprzez realizację staży zawodowych u pracodawców w latach 2016-2018.

Mechaniak bliżej rynku pracy

Okres realizacji: 01.08.2017 r. - 31.12.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 438 380,75 PLN

Dofinansowanie: 416 430,75 PLN

Realizator: Zespół Szkół Mechanicznych Centrum Kształcenia Praktycznego Nr 2 im. Św. Józefa w Białymstoku

Głównym celem projektu jest nabycie kwalifikacji zawodowych i wzrost umiejętności związanych z zawodowym dostosowaniem do potrzeb regionalnego rynku pracy z branży mechanicznej, mechatronicznej i mechaniki pojazdowej. Wsparciem zostaną objęci uczniowie placówki oraz nauczyciele.

❖ DZIAŁANIE 2.2. STWORZENIE CENTRUM KOMPETENCJI BOF

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok

Centrum Kompetencji BOF – kompleksowy model wsparcia i modernizacji systemu kształcenia zawodowego na terenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego

Okres realizacji projektu: 01.01.2017 r. - 31.12.2021 r.

Wartość projektu: 16 009 100,89 PLN

Dofinansowanie: 15 208 645,84 PLN

Realizatorzy: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku/Białostocki Park Naukowo-Technologiczny w Białymstoku/Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr

Celem projektu jest utworzenie „Centrum Kompetencji BOF”, które będzie działało na rzecz dostosowania kompetencji osób uczących się, podejmujących decyzje edukacyjno-zawodowe do potrzeb regionalnej go-spodarki. Cel ten będzie realizowany poprzez 9 komplementarnych obszarów wsparcia:

- Luki kompetencyjne – identyfikacja luk kompetencyjnych, będąca podstawą dostosowania oferty edukacyjnej oraz systemu kształcenia zawodowego BOF do potrzeb pracodawców, ale także potrzeb edukacyjnych i aspiracji mieszkańców BOF,
- Programy rozwojowe – wsparcie szkół zawodowych w przygotowaniu programów rozwojowych oraz procesie opracowania nowych programów kształcenia,
- Dodatkowe formy kształcenia – wdrożenie w praktykę nowych rozwiązań w zakresie uzupełniania luki kompetencyjnej poprzez Katalog Kursów,
- Certyfikacja kompetencji – stworzenie systemu walidacji i certyfikacji umiejętności zawodowych z uwzględnieniem udziału pracodawców,
- Doradztwo kompetencji przygotowanie systemu doradztwa popytowego zintegrowanego z procesem diagnozowania luki kompetencyjnej BOF,
- Nowoczesne pakiety edukacyjne – programy i e-zasoby do nauki zawodu, KKZ i KUZ oraz szkoleń i staży dla uczniów,
- System jakości – system weryfikacji i doskonalenia jakości kształcenia zaw. Praktycznego,
- Współpraca z uczelniami – kursy przygotowawcze, zajęcia prowadzone w szkole wyższej.

❖ **DZIAŁANIE 2.3. KSZTAŁCENIE WYŻSZE NA RZECZ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI BOF**

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie. Uczelnie wyższe z obszaru BOF realizują projekty w ramach RPOWP, POPW, POWER i innych.

❖ **DZIAŁANIE 2.4. ROZWÓJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**

❖ **PODDZIAŁANIE 2.4.1. PODNIESIENIE JAKOŚCI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ**

❖ **PODDZIAŁANIE 2.4.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Gmina Juchnowiec Kościelny

Bajkowe przedszkole - atrakcyjne dla wszystkich dzieci

Okres realizacji: 01.02.2017 r. – 10.12.2017 r.

Wartość projektu: 2 448 050,45 PLN

Dofinansowanie: 2 067 497,82 PLN

Głównym celem projektu była poprawa dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dostosowanej do potrzeb zarówno dzieci szczególnie uzdolnionych jak i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Grupę docelową projektu stanowią: - dzieci w wieku przedszkolnym, nauczyciele zatrudnieni w przedszkolu oraz rodzice i opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym.

Zakres projektu obejmował rozbudowę, przebudowę i remont budynku przedszkola w Kleosinie oraz zakup niezbędnego wyposażenia. W nowej części budynku powstały 3 sale dydaktyczne, sala wielofunkcyjna, łazienki, szatnia, stołówka, pokój nauczycielski, gabinet dyrektora oraz pokoje na pomoce dydaktyczne i pomieszczenia porządkowe. W efekcie przedszkole jest w stanie przyjąć 225 dzieci.

Bajkowe przedszkole - atrakcyjne dla wszystkich dzieci

Okres realizacji: 01.03.2017 r. – 31.08.2018 r.

Wartość projektu: 930 770,77 PLN

Dofinansowanie: 790 760,43 PLN

Celem projektu jest zwiększenie stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci 3-4 letnich i dzieci z niepełnosprawnościami w Gminie Juchnowiec Kościelny oraz podniesienie jakości edukacji w Przedszkolu w Kleosinie poprzez realizację kompleksowego programu rozwojowego skierowanego do 135 dzieci (67M, 68K) oraz 15 nauczycielek. Główne formy wsparcia w projekcie:

- stworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla 75 dzieci 3-4 letnich
- dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów.
- doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP;
- zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy/umiejętności u dzieci.

Gmina Supraśl

Przyjaciele dzieci - nowe przedszkole w Grabówce

Okres realizacji: 01.08.2017 r. – 31.08.2018 r.

Wartość projektu: 7 503 014,38 PLN

Dofinansowanie: 3 684 955,31 PLN

Przedmiotem inwestycji jest budowa gminnego przedszkola w Grabówce wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem oraz utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci 3-4-letnich. Grupą docelową projektu będą dzieci w wieku przedszkolnym, rodzice/opiekunowie tych dzieci. Celem strategicznym jest zwiększenie zakresu równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla 120 dzieci z Gminy Supraśl na lata 2017-2020. Cele bezpośrednie to: Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej, zwłaszcza dla dzieci 3-4 letnich, na obszarze Gminy Supraśl poprzez zbudowanie nowego przedszkola w Grabówce w latach 2017 - 2018.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Podniesienie oferty edukacyjnej w PS 1 w Białymstoku

Realizator: Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Białymstoku

Okres realizacji: 01.09.2016 r. - 30.06.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 227 549,58 PLN

Dofinansowanie: 191 212,38 PLN

Celem głównym projektu jest zwiększenie możliwości rozwoju w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, języków obcych wśród dzieci, a także rozwój kompetencji zawodowych nauczycieli z Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Białymstoku do 30.06.2018 roku. Grupą docelową projektu jest 75 dzieci w wieku przedszkolnym określonym w Ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz 6 nauczycieli z Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Białymstoku.

Małe Laboratorium Językowe

Realizator: Przedszkole Samorządowe Nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi „Bajkowe Miasteczko” w Białymstoku

Okres realizacji: 02.11.2016 r. - 15.08.2017 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 204 220,00 PLN

Dofinansowanie: 172 316,00 PLN

Celem projektu jest dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci niepełnosprawnych oraz rozwijanie u 96 dzieci w wieku 3-4 lat, w tym 6 dzieci niepełnosprawnych (przy wsparciu ich rodziców-96 osób) kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w języku angielskim i niemieckim oraz umiejętności informatycz-

nych, a także doskonalenie kompetencji zawodowych 20 nauczycieli placówki w zakresie stosowania metod i form sprzyjających rozwijaniu tych umiejętności u dzieci w okresie do 15.08.2017r.

Przedszkolak na miarę czasu, program edukacyjny w PS 44 w Białymstoku

Realizator: Przedszkole Samorządowe Nr 44 w Białymstoku

Okres realizacji: 01.08.2016 r. - 31.07.2017 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 144 576,05 PLN

Dofinansowanie: 122 375,21 PLN

Celem projektu jest zwiększenie efektywności nauczania i rozwoju oraz rozszerzenie oferty zajęć PS Nr 44 w Białymstoku poprzez wdrożenie szeregu działań zarówno dla dzieci (112 os.) jak i ich nauczycieli (10 os.) w okresie do 31.07.2017r. W ramach projektu zaplanowano: dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje matematyczno-przyrodnicze, zajęcia językowe, wyjazdy edukacyjne i szkolenia dla nauczycieli. W ramach poszczególnych zadań zaplanowano zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych niezbędnych do ich przeprowadzenia.

Gmina Łapy

Otwarte drzwi – edycja III

Okres realizacji: 01.09.2016 r. – 31.07.2018 r.

Źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 EFS

Wartość projektu: 632 904,88 PLN

Dofinansowanie: 534 404,88 PLN

Celem projektu jest podniesienie jakości edukacji przedszkolnej na terenie Gminy Łapy poprzez zwiększenie o 15 liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata, poszerzenie oferty przedszkolnej w 7 ośrodkach wychowania przedszkolnego dla 295 dzieci oraz wzrost kompetencji 14 nauczycieli przedszkolnych w okresie od 09.2016 do 07.2018. Projekt zakłada utworzenie oddziału zamiejscowego Przedszkola nr 2 w Łapach w Daniłowie Dużym, studia podyplomowe i kursy podnoszące kompetencje nauczycieli wychowania przedszkolnego z terenu Gminy Łapy oraz dodatkowe zajęcia w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych: matematyczno-informatyczne, językowe, komunikacyjne, przyrodnicze, z przedsiębiorczości, a także zajęcia logopedyczne. Ponadto w Przedszkolu nr 1 realizowane są zajęcia rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych, a w Przedszkolu nr 2 – zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

- ❖ **DZIAŁANIE 2.5. ROZWÓJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 2.5.1 PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 2.5.2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY INSTYTUCJI POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ I INNOWACJĘ**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok

Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 05.10.2016 r. - 31.01.2020 r.

Wartość projektu 25 399 228,88 PLN

Dofinansowanie: 17 444 844,44 PLN

W ramach projektu zaplanowano utworzenie centrum nauki pn.: „Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy w Białymstoku”, które będzie stanowić wyjątkowe miejsce spotkań dzieci, młodzieży i dorosłych, inspirowane do odkrywania i zrozumienia świata poprzez samodzielne eksperymentowanie. W Laboratorium Młodego Mistrza i Odkrywcy prowadzona będzie szeroka działalność w obszarze edukacji i kultury.

Głównym celem projektu jest wspieranie rozwoju gospodarski opartej na wiedzy na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez utworzenie w Białymstoku w 2020 roku ośrodka popularyzującego naukę i innowacje, umożliwiającego rozwój myśli technicznej oraz świadczenie usług dydaktycznych wykorzystujących nowoczesne technologie. Cele szczegółowe projektu to podniesienie atrakcyjności i elastyczności kształcenia z naciskiem na kształcenie praktyczne poprzez oferowanie innowacyjnych form edukacyjnych w ramach stworzonej infrastruktury, kształtowanie kompetencji kluczowych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz budowanie zainteresowania naukami ścisłymi i przyrodniczymi, a tym samym popularyzację politechnicznych i przyrodniczych kierunków kształcenia, wzbogaconych wiedzą informatyczno-językową.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Odkrywamy talenty

Realizator: Szkoła Podstawowa Nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego w Białymstoku

Okres realizacji: 01.07.2017 r. - 30.06.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 613 509,75 PLN

Dofinansowanie: 582 789,75 PLN

Celem głównym projektu jest podwyższenie wiedzy i umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych 180 uczniów, w tym 82 dziewcząt i 98 chłopców uczących się w SP 11 oraz 25 nauczycieli zatrudnionych w placówce w okresie do 30.06.2019 r.

Akademia Pomysłów BUIL-UP

Realizator: Szkoła Podstawowa Nr 12 im. Zygmunta Glogera w Białymstoku

Okres realizacji: 01.03.2017 r. - 28.02.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 800 681,25 PLN

Dofinansowanie: 760 413,25 PLN

Celem projektu jest podniesienie efektywności nauczania oraz rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych w SP nr 12 w Białymstoku poprzez wdrożenie szeregu działań zarówno dla uczniów (152 os.) jak i ich nauczycieli (50 os.) w okresie do 31.12.2019 r. Zajęcia w ramach projektu: Laboratorium odkryć przyrodniczych, Matrix matematyczny, Mały geniusz - grafika komputerowa, Foto – Pstryk - koło fotografów, Magia programowania, Radio - TV i my, Web-designerzy na start, wyjazdy edukacyjne, poradnictwo w zakresie kariery edukacyjnej i zawodowej.

E-szkoła ZS nr 6

Realizator: Zespół Szkół Nr 6/Szkoła Podstawowa Nr 32 im. mjr Henryka Dobrzańskiego ps. "Hubal" w Białymstoku

Okres realizacji: 01.01.2017 r. - 31.12.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 496 173,90 PLN

Dofinansowanie: 421 747,81 PLN

Celem projektu jest podniesienie innowacyjności nauczania oraz rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych Zespołu Szkół nr 6 w Białymstoku poprzez wdrożenie szeregu nowoczesnych form wsparcia w tym metody eksperymentu dla 208 uczniów jak i ich nauczycieli w okresie do 31.12.2018 r.

Szkoła nowych możliwości

Realizator: Szkoła Podstawowa Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

Okres realizacji: 01.07.2017 r. - 30.06.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 705 257,02 PLN

Dofinansowanie: 669 981,02 PLN

Cel główny projektu to podwyższenie wiedzy i umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych 200 uczniów i uczennic Szkoły Podstawowej Nr 43 w Białymstoku oraz 30 nauczycieli i nauczycielek zatrudnionych w placówce.

Z tabletem w XXI wiek

Realizator: Szkoła Podstawowa Nr 50 z Oddziałami Integrycyjnymi im. Świętej Jadwigi Królowej Polski w Białymstoku

Okres realizacji: 01.09.2016 r. - 29.06.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 263 253,57 PLN

Dofinansowanie: 223 868,53 PLN

Projekt dotyczy realizacji zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności. Celem projektu jest wzrost stopnia wykorzystania przez nauczycieli TIK w procesie nauczania, a także rozwijanie podstawowych oraz zaawansowanych kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania. Celem projektu jest także pobudzanie inicjatywności uczniów oraz nauka pracy w zespole. W projekcie zaplanowane są zajęcia socjoterapeutyczne oraz terapia metodą Tomatisa dla uczniów z orzeczoną autyzmem. Doposażenie pracowni przedmiotowych w sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne, wpłynie na wzrost jakości kształcenia oraz wzrost kompetencji uczniów oraz zwiększenie ich szans na rynku pracy.

Niewiedza - wykluczone!

Realizator: Szkoła Podstawowa Nr 51 im. Ludwika Zamenhofa w Białymstoku

Okres realizacji: 01.08.2016 r. - 31.07.2017 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 390 841,87 PLN

Dofinansowanie: 332 215,58 PLN

Wsparcie w ramach projektu skierowane jest bezpośrednio do 150 uczniów i uczennic klas I-VI Szkoły Podstawowej Nr 51 w Białymstoku w zakresie rozwijania kluczowych kompetencji oraz właściwych postaw/umiejętności, a także wzmocnienie atrakcyjności oferty edukacyjnej szkoły w perspektywie przyszłego zatrudnienia do 31.07.2017 r. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia uczniów i uczennic szkoły podstawowej: zajęcia dodatkowe (wyrównawcze) z przedmiotów: matematyka, j. angielski, przyroda, informatyka, indywidualne i grupowe doradztwo edukacyjno-zawodowe (zakończone opracowaniem Indywidualnego Planu Edukacyjno-Zawodowego dla każdego ucznia i uczennicy klas IV-VI), doradztwo ds.

przedsiębiorczości, trening kompetencji kluczowych, wyjazd edukacyjny do Centrum Nauki Kopernik. Realizacja działań projektowych stanowi uzupełnienie i poszerzenie dotychczasowej oferty szkoły, zaś zajęcia finansowane w ramach projektu zwiększą liczbę zajęć prowadzonych dla uczniów szkoły.

Przedmioty przyrodnicze-kluczem do zawodów przyszłości. Wyższa jakość kształcenia przedmiotów chemiczno-biologicznych w I LO w Białymstoku dzięki nauczaniu poprzez eksperyment i współpracy z jednostką naukowo-badawczą

Realizatorzy: I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Białymstoku/Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Okres realizacji: 01.09.2017 r. - 31.07.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 388 783,00 PLN

Dofinansowanie: 368 839,60 PLN

Celem głównym projektu jest wzrost jakości kształcenia I LO w Białymstoku w obszarze rozwoju kompetencji, umiejętności i zainteresowań 176 uczniów i uczennic klas I-III o profilu przyrodniczym i medycznym w zakresie nauk przyrodniczych poprzez wdrożenie nauczania chemii i biologii w oparciu o metodę eksperymentu, przeszkolenie kadry nauczycielskiej, rozwój współpracy szkoły ze środowiskiem naukowym w powiązaniu z wymogami lokalnego rynku pracy.

Droga do Podlaskiej Doliny Krzemowej

Realizatorzy: I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Białymstoku/Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

Okres realizacji: 01.08.2017 r. - 31.07.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 931 492,50 PLN

Dofinansowanie: 884 917,50 PLN

Projekt przyczyni się do podniesienia jakości oferty edukacyjnej w I LO w Białymstoku w zakresie kształcenia ogólnego ukierunkowanego na rozwój kompetencji kluczowych oraz rozwijania indywidualnego podejścia do ucznia. Podejmowane działania będą rozwijały edukację szkolną poprzez uatrakcyjnienie i unowocześnienie oferty kształcenia. Wsparciem projekt obejmie 240 uczniów i uczennic oraz 65 nauczycieli. Celem projektu jest wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie oferty edukacyjnej placówki poprzez wprowadzenie dodatkowych zajęć ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji kluczowych pożądaných na rynku pracy oraz kształtowania postaw (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) wśród 240

uczniów placówki. Projekt przewiduje działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego dla wszystkich uczniów objętych projektem. W ramach wsparcia przewidziane są zajęcia wspierające postawę przedsiębiorczą, kreatywną, inicjatywną i innowacyjną u uczniów I LO w Białymstoku.

Szkoła Jutra

Realizator: IV Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Białymstoku

Okres realizacji: 01.08.2016 r. - 31.07.2017 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 377 694,37 PLN

Dofinansowanie: 321 040,21 PLN

Wsparcie w ramach projektu jest skierowane bezpośrednio do 160 uczniów i uczennic klas I-III placówki i ma na celu rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie kluczowych kompetencji oraz właściwych postaw/umiejętności, a także wzmocnienie atrakcyjności oferty edukacyjnej szkoły w perspektywie przyszłego zatrudnienia do 31.07.2017 r. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia uczniów i uczennic liceum: zajęcia dodatkowe (wyrównawcze) z przedmiotów: matematyka, j. angielski, biologia, fizyka, chemia, geografia, informatyka. Indywidualne i grupowe doradztwo edukacyjno-zawodowe (zakończone opracowaniem Indywidualnego Planu Edukacyjno-Zawodowego dla każdego ucznia i uczennicy, doradztwo ds. przedsiębiorczości i trening kompetencji kluczowych w tym wyjazd edukacyjny.

Z kluczem w przyszłość

Realizator: VIII Liceum Ogólnokształcące im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku

Okres realizacji: 02.11.2016 r.- 30.06.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 342 045,87 PLN

Dofinansowanie: 290 738,98 PLN

Projekt skierowany do 380 uczniów oraz 16 nauczycieli placówki. Zaplanowano zajęcia z matematyki i z języka angielskiego. W klasach III przygotowanie do matury z matematyki w zakresie podstawowym, w tym również zajęcia z biologii, geografii, chemii/fizyki i języka angielskiego w zakresie rozszerzonym oraz zajęcia z języka francuskiego dla klas I-III. Ponadto zajęcia efektywnych technik uczenia się i równości szans ze względu na płeć. Uczniowie klas III zaplanowane mają zajęcia z grupowego i/lub indywidualnego doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Kompetentny nauczyciel i kreatywny uczeń kluczem do sukcesu

Realizator: Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku

Okres realizacji: 01.03.2017 r. - 28.02.2019 r.

Źródło finansowania: RPOWP 2014-2020

Wartość projektu: 1 717 620,00 PLN

Dofinansowanie: 1 630 990,00 PLN

Projekt polega na uzupełnieniu kompetencji kadry pedagogicznej na rzecz poprawy jakości kształcenia ogólnego w 10 zdiagnozowanych szkołach, a następnie wyposażenie uczniów w kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy, które stanowią fundament dla dalszego ich rozwoju. Planowane szkolenia przygotowawcze w tym również szkolenia kadry pedagogicznej do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych i uczniów zdolnych. Beneficjenci to 460 nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych powiatu białostockiego i 800 uczniów z tych szkół.

Kompetencje Cyfrowe Białostockiej Młodzieży kluczem do sukcesu i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych

Realizatorzy: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku/Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr

Okres realizacji: 01.06.2017 r. - 30.06.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP na lata 2014-2020

Wartość projektu: 621 291,25 PLN

Dofinansowanie: 528 097,56 PLN

Celem projektu jest poprawa jakości kształcenia ogólnego poprzez zwiększenie wykorzystania TIK w 5 szkołach poprzez innowacyjne wykorzystanie TIK do kształcenia postaw przedsiębiorczych oraz wsparcie decyzji edukacyjno-zawodowych 300 uczniów i zwiększenie kompetencji nauczycieli.

Gmina Dobrzyniewo Duże

Kompetentny od przedszkola – zapewnienie wysokiej jakości oferty edukacji przedszkolnej, rozwijającej kompetencje kluczowe i właściwe postawy dzieci w gminie Dobrzyniewo Duże

Okres realizacji, od 01.09.2016 r. – 31.08.2017 r.

Źródło finansowania: RPOWP na lata 2014-2020

Wartość projektu: 574 976,30 PLN

Dofinansowanie: 486 504,90 PLN

Celem głównym Projektu było utworzenie nowego 25-osobowego oddziału dla dzieci 3-4 letnich w gminie Dobrzyniewo Duże oraz podniesienie jakości oferty edukacyjnej, poprzez ofertę zajęć dodatkowych kształtujących postawy i umiejętności oraz rozwijające kompetencje kluczowe skierowaną do 260 dzieci a także oraz uzupełnienie kompetencji kadry pedagogicznej (30 nauczycieli) na rzecz wysokiej jakości edukacji dzieci przedszkolnej z terenu gminy Dobrzyniewo Duże.

Projekt obejmował realizację zajęć dodatkowych:

- a) rozwijających i kształtujących u dzieci postawy i umiejętności związane z pomocą potrzebującym, gospodarowania pieniędzmi, zdrowym odżywianiem (Szkolenie „Pierwsza pomoc”, Zajęcia „Przedsiębiorczy przedszkolak”, Zajęcia „Ekoprzedszkole”);
- b) rozwijających i kształtujących u dzieci kompetencji kluczowych – TIK oraz programowania (Zajęcia „Bezpieczny komputer i Internet”, Zajęcia z programowania „Misja Robotyka”);
- c) rozwijanie u dzieci umiejętności pływania i bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych, pierwsza pomoc (Zajęcia na basenie);
- d) rozwijających uzdolnienia dzieci w wieku przedszkolnym z terenu gminy Dobrzyniewo Duże (zajęcia taneczne, plastyczne, szachowe, język angielski, teatralne, muzykoterapia, włączające);

a także szkoleń uzupełniających kompetencje zawodowe nauczycieli wychowania przedszkolnego służących:

- a) rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych w zakresie TIK (Szkolenia TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne);
- b) służących rozwijaniu kompetencji kluczowych w zakresie skutecznej komunikacji (Szkolenia „Rodzice partnerami szkoły”; Szkolenia „Jak pomóc dziecku osiągnąć sukces edukacyjny i kształtować postawy uczniowskie?”);
- c) rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych w zakresie umiejętności uczenia się (Szkolenie „Techniki uczenia się i metody motywacyjne”; Szkolenie „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uczniem zdolnym”);
- d) rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych w zakresie porozumiewania się w językach obcych (Kursy/studia podyplomowe z języka angielskiego).

CEL 3. DOSTĘPNOŚĆ DO KULTURY

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie.

CEL 4. AKTYWNA INTEGRACJA SPOŁECZNA

❖ DZIAŁANIE 4.1. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, W TYM WYRÓWNYWANIE SZANS NA RYNKU PRACY

Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Łapy

Aktywna integracja w Łapach

Okres realizacji: 01.11.2016 r. – 28.02.2019 r.

Źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 EFS

Wartość projektu: 2 232 162,88 PLN

Dofinansowanie: 1 607 843,68 PLN

Głównym celem projektu jest zwiększenie poziomu aktywności społeczno-zawodowej 100 osób w tym 50 kobiet zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie miasta i gminy Łapy poprzez uczestnictwo w PAiI, KIS i CIS oraz aktywizacja społeczna ich otoczenia w okresie od 1.11.2016 r. do 28.02.2019 r. Projekt skierowany jest do 100 osób trwale oddalonych od rynku pracy, w szczególności osób uzależnionych od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Celem projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej poprzez uczestnictwo w Programie Aktywizacja i Integracja, a następnie w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej.

Aktywny rodzic – szczęśliwe dziecko

Okres realizacji: 01.07.2017 r. – 30.06.2019 r.

Źródło finansowania: RPO WP 2014-2020 EFS

Wartość projektu: 445 132,50 PLN

Dofinansowanie: 360 610,05 PLN

Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej i zatrudnieniowej wśród 40 osób, sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 zamieszkujących Gminę Łapy poprzez utworzenie dodatkowych 20 miejsc opieki w Żłobku w Łapach, w okresie 01.07.2017-30.06.2019. Realizacja powyższego celu stworzy dogodne warunki do godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Utworzone dodatkowe miejsca opieki w żłobku będą wspierać rodziców/opiekunów w powrocie lub znalezieniu pracy oraz opiece i wychowaniu dzieci.

- ❖ **DZIAŁANIE 4.2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH**
- ❖ **DZIAŁANIE 4.3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POPRAWIAJĄCEJ INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Fundacja Dialog, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "DROGA", ELEOS Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej, CARITAS Archidiecezji Białostockiej, Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów I Animatorów Klanza Oddział Białostocki

Obszar realizacji projektu: Miasto Białystok, Gmina Choroszcz, Gmina Dobrzyniewo Duże, Gmina Juchnowiec Kościelny, Gmina Supraśl, Gmina Zabłudów

Razem możemy więcej – lokalny program wsparcia rodzin

Okres realizacji: 01.04.2017 r. – 31.03.2020 r.

Wartość projektu: 3 434 474,22 PLN

Dofinansowanie: 3 232 910,22 PLN

Projekt zakłada wdrożenie na terenie sześciu gmin BOF spójnego, kompleksowego, środowiskowego systemu usług wspierania rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, korzystających z pomocy społecznej. Projekt zakłada organizację na poziomie lokalnym wsparcia dla rodzin poprzez Mobilne Punkty Wsparcia, Akademię dla Rodziców, a także rozwój placówek wsparcia dziennego i rozwój wolontariatu. Grupa docelowa w projekcie to 750 osób z gmin: Juchnowiec Kościelny, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Supraśl, Białystok, Zabłudów.

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Choroszcz

Razem Lepiej

Okres realizacji: 01.04.2017 r. – 30.09.2018 r.

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Działanie 7.1 Rozwój działań aktywnej integracji,

Wartość projektu: 897 673,75 PLN

Dofinansowanie: 851 973,75 PLN

Projekt zakłada zrealizowanie na terenie trzech Gmin z terenu objętego wsparciem LGD Puszcza Knyszyńska (Jasionówka, Knyszyn, Choroszcz) ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej dla 60 osób objętych pomocą społeczną – Gminy Choroszcz 20 uczestników (UP). Każdy

UP zostanie objęty kompleksowym wsparciem poprzez zastosowanie co najmniej dwóch różnych form wsparcia. Ścieżka jest ustalona indywidualnie dla każdego z uczestników z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji i potrzeb. UP otrzymają następujące wsparcie: praca socjalna z wykorzystaniem kontraktu socjalnego, wsparcie coachingowe, pomoc psychologiczna, a także szkolenia zawodowe podnoszące kwalifikacje i staże zawodowe. Projekt jest realizowany przez Caritas Archidiecezji Białostockiej, MGOPS w Choroszczy, MOPS w Knyszynie, GOPS w Jasionówce i LGD Puszcza Knyszyńska.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Choroszcz na lata 2017-2023

Okres realizacji: 18.09.2017 r. – 22.12.2017 r.

Źródło finansowania: Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020,

Wartość projektu: 31 097,00 PLN

Dofinansowanie: 27 987,30 PLN

Program Rewitalizacyjny będzie wykorzystywany poprzez kompleksową realizację działań w nim zawartych. Wszystkie planowane działania opisane w programie zostaną określone w czasie, zostanie przeprowadzona analiza możliwości pozyskania środków zewnętrznych oraz zostaną określone wskaźniki umożliwiające sprawny monitoring i ewaluację programu.

Dokument będzie w sposób kompleksowy opisywał proces przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów. Dokument wyznaczy kierunki działania poszczególnym jednostkom wdrażającym, by w wyniku synergii ich działania przyczyniły się do poprawy sytuacji w gminie. Dlatego w plany działalności takich instytucji jak: ośrodek pomocy społecznej, ośrodek kultury, placówki edukacyjnych i innych będą, po przyjęciu Programu Rewitalizacji, sukcesywnie wprowadzane zapisy tegoż Programu.

Rewitalizacja i przebudowa Rynku 11-go Listopada w Choroszczy

Okres realizacji: 14.11.2017 r. – 12.11.2018 r.

Źródło finansowania: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Działanie 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego

Wartość projektu: 4 954 314,77 PLN

Dofinansowanie: 1 357 710,57 PLN

Działania obejmą rewitalizację głównego placu miejskiego przy ul. Rynek 11 Listopada. Zakres inwestycji obejmuje następujące elementy w zakresie robót budowlanych: 1) przebudowa układu komunikacyjnego na rynku (zastąpienie skrzyżowania z ruchem okrężnym - rondo, dwupasmową jezdnią i uwolnienie w ten sposób wewnętrznej przestrzeni rynku,

zmiana nawierzchni placu rynkowego, ulic, ciągów pieszych i pieszo-jezdnych), 2) ukształtowanie przestrzeni placu rynkowego (rekompozycja zieleni, budowa małej architektury, pomnika, zbiornika pomp i filtrów), 3) przebudowa sieci wodociągowej i budowa układu technologicznego (wymiana istniejącej sieci wodociągowej wraz z przebudową przyłączy, wykonanie układu technologicznego dla zapewnienia wody na potrzeby miejskiego „wodopoju” oraz fontann), 4) budowa kanalizacji deszczowej na rynku, 5) wykonanie instalacji elektrycznych: oświetlenie rynku oraz zasilanie urządzeń funkcjonalnych rynku. Celem głównym projektu jest rozwój społeczno-gospodarczy poprzez ochronę i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego regionu do wzrostu aktywności społecznej i rozwoju turystyki.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Budowa parku rekreacyjnego w Śródlesiu

Okres realizacji: 27.11.2017 r. – 30.11.2018 r.

Źródło finansowania: PROW 2014-2020

Wartość ogółem: 368 860,11 PLN

Koszty kwalifikowalne: 299 886,27 PLN

Dofinansowanie: 190 817,00 PLN

W ramach planowanej operacji zostanie stworzone miejsce aktywnego wypoczynku w miejscowości Śródlesie w celu promocji i rozwijania aktywnego trybu życia społeczności lokalnej. Realizowane przedsięwzięcie przewiduje: wytyczenie ścieżek rekreacyjnych, montaż elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, drewniany podest, grill wolnostojący, urządzenia placu zabaw i siłowni zewnętrznej), altanę i boisko. Projekt realizowany będzie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Niezależnych Inicjatyw NASZA NATURA. W ramach współpracy planowane jest przeprowadzenie cyklu ekologicznych zajęć edukacyjnych na łonie natury. Przewidywany czas spotkań to 1,5 h (2 h lekcyjne) w grupach 10 osobowych. Partner projektu nie wnosi finansowego wkładu w realizację niniejszej operacji. Bezpośrednią grupą docelową projektu są: dzieci, młodzież wsi Śródlesie, miłośnicy przyrody oraz inni mieszkańcy okolicznych wsi, a także wszyscy potencjalni goście parku.

Gmina Łapy

Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łapach

Beneficjent: Gmina Łapy/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Okres realizacji: 01.03.2017 r. – 31.03.2018 r.

Źródło: POWER

Wartość projektu: 359 225,00 PLN

Dofinansowanie 359 225,00 PLN

Celem głównym projektu jest wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łapach w okresie od 01.03.2017 r. do 31.03.2018 r. Wsparciem w ramach projektu objęty jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach oraz jego pracownicy. Realizacja takich zadań jak: opracowanie procedury wdrożenia zmiany funkcjonowania MOPS w Łapach, wdrożenie w MOPS nowego modelu funkcjonowania jednostki, realizacja pracy socjalnej i usług socjalnych przyczyni się do osiągnięcia celu głównego. W sektorze MOPS zostaną wyodrębnione 4 zespoły: ds. pierwszego kontaktu, ds. pracy socjalnej, ds. usług socjalnych i świadczeń przyznawanych decyzją. Dzięki temu nastąpi poprawa obsługi osób zgłaszających się po pomoc w przewyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, jak też zmiana wizerunku ośrodka w społeczności lokalnej.

Gmina Wasilków

Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+” przy ulicy Dwornej w Wasilkowie

Okres realizacji: 6.07.2017 r. – 31.12.2017 r.

Źródło finansowania: Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

Wartość projektu: 164 300 PLN

Dofinansowanie: 120 000 PLN

Stworzenie wygodnego miejsca dla działalności Klubu Senior+ wymagało remontu sali głównej, pomieszczenia kuchennego, korytarza oraz podjazdu (z dostosowaniem go do potrzeb niepełnosprawnych), a także utworzenia dwóch łazienek (w tym jednej przystosowanej do potrzeb niepełnosprawnych) oraz szatni. Zostało również zakupione wyposażenie do kuchni i sprzęt do ćwiczeń. Utworzenie wygodnego miejsca dla działalności Klubu Senior+ w ramach Programu: „SENIOR - WIGOR na lata 2015 - 2020” przyczyni się do aktywizacji Seniorów w Gminie Wasilków oraz poprawy ich kondycji i zdrowia.

Gmina Zabłudów

Przebudowa Świetlicy Wiejskiej w Ostrówkach

Okres realizacji: 06.12.2017 – 30.11.2018

Źródło finansowania: Europejski Funduszu Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wartość ogółem: 149 978,61 PLN

Dofinansowanie: 95 431,00 PLN

Projekt realizowany będzie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w ramach poddziałania: „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem w zakresie budowa lub przebu-

dowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej. Planowane do realizacji prace swym zakresem obejmują wykonanie robót rozbiórkowych, murowych, żelbetowych, betonowych, wykonanie więźby dachowej wraz z pokryciem dachu, stolarki zewnętrznej i wewnętrznej, tynków, posadzek, sufitów, wykończenie ścian a także wykonanie instalacji sanitarnej. W wyniku realizacji operacji zostanie osiągnięty następujący cel: Poprawa jakości życia oraz podniesienie standardu usług kulturalnych mieszkańcom wsi Ostrówki poprzez remont Świetlicy Wiejskiej.

ZNÓW AKTYWNI – program na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej podopiecznych MOPS w Zabłudowie

Okres realizacji: 23.12.2016 r. – 04.2018 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny

Wartość ogółem: 425 310,75 PLN

Dofinansowanie: 361 510,75 PLN

Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa do końca grudnia 2017. 22 osób (10K.12M) podopiecznych MOPS, zamieszkujących gm. Zabłudów poprzez odpowiednio skonstruowaną ścieżkę reintegracji zapisaną w kontrakcie socjalnym, uwzględniającą instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym i zdrowotnym. Projekt realizowany jest w partnerstwie wielosektorowym: instytucja publiczna MOPS Zabłudów i organizacja Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr. Gmina Zabłudów jest liderem projektu, w ramach którego wykorzystywane będą instrumenty aktywnej integracji o charakterze: społecznym (poradnictwo psychologiczne, prawne, warsztaty rozwoju osobistego, trening umiejętności społecznych, warsztaty kompetencji pedagogiczno-wychowawczych), zawodowym (kursy, szkolenia, staże, poradnictwo zawodowe); zdrowotnym (udział w programach psychoterapii/programach terapeutycznych dla osób uzależnionych).

CEL 5. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

- ❖ **DZIAŁANIE 5.1. NISKOEMISYJNY PUBLICZNY TRANSPORT MIEJSKI I NIEZMOTORYZOWANY**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.1.1. ROZWÓJ NISKOEMISYJNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO I ROWEROWEGO W BOF**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.1.2. ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT MIEJSKI W BIAŁYM-STOKU**

3. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok (Lider projektu)

Gmina Choroszcz, Gmina Czarna Białostocka, Gmina Dobrzyniewo Duże, Gmina Juchnowiec Kościelny, Gmina Łapy, Gmina Supraśl, Gmina Wasilków, Gmina Zabłudów

Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF

Okres realizacji projektu: 2016 – 2020

Całkowita wartość projektu: 159 335 612,90 PLN

Dofinansowanie: 90 382 473,62 PLN

Głównym celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój przyjaznych środowisku systemów transportu zbiorowego oraz rowerowego na terenie BOF. Projekt obejmuje swoim zakresem: zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu miejskiego, wyposażenie dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu miejskiego (zastoki, pętle autobusowe) oraz pasażerów (przystanki, wiaty autobusowe), budowę liniowej infrastruktury dla rozwoju niezmotoryzowanego transportu indywidualnego – dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowę i przebudowę dróg gminnych i powiatowych, które stanowią jedynie niezbędny uzupełniający element projektu.

Gmina Łapy

Utworzenie centrum przesiadkowego w Łapach (dworzec i teren PKS)

Okres realizacji: 13.03.2014 r. – 31.12.2018 r.

Wartość projektu: 7 517 097,50 PLN

Dofinansowanie: 5 892 654,01 PLN

Nadrzędnym celem projektu jest zwiększenie mobilności mieszkańców Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego (BOF) oraz rozwój niskoemisyjnego publicznego transportu zbiorowego i transportu rowerowego w obsłudze mieszkańców BOF. Projekt dotyczy utworzenia

centrum przesiadkowego w Łapach i obejmuje zagospodarowanie terenu w zakresie: utwardzenia placów manewrowych dla autobusów, dróg dojazdowych, placów parkingowych dla pojazdów osobowych, chodników, oświetlenia terenu, zmian kolidujących instalacji, ułożenia instalacji pod teren budowy, budowę wiat przystankowych i wiat dla rowerów, utworzenie terenów zielonych z miejscami oczekiwania dla dzieci, w tym placem zabaw itp.

4. Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Poprawa dostępności centrum Białegostoku dla komunikacji miejskiej

Okres realizacji projektu: 29.08.2016 r. – 31.12.2018 r.

Projekt komplementarny do Strategii ZIT BOF z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (EFRR), Działanie 2.1 Zrównoważony transport miejski

Całkowita wartość projektu: 109 420 808,11 PLN

Wydatki kwalifikowane: 99 359 590,06 PLN

Dofinansowanie: 84 455 651,52 PLN

Projekt zakłada rozbudowę zrównoważonego systemu transportowego w Białymstoku oraz poprawę mobilności mieszkańców Białegostoku i tym samym jego obszaru funkcjonalnego. Zakres rzeczowy projektu obejmuje budowę ul. Sitarskiej, przebudowę ul. 1000-lecia Państwa Polskiego, przebudowę ul. Jurowieckiej w Białymstoku, zakup niskoemisyjnego taboru, systemu informacyjny dla przewozu osób niepełnosprawnych, kampanię promocyjną komunikacji miejskiej oraz poniesienie kosztów związanych z wykupem gruntów, nadzorem inżynierskim oraz promocją projektu.

Rozwój infrastruktury transportu miejskiego w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 29.08.2016 r. – 31.12.2019 r.

Projekt komplementarny do Strategii ZIT BOF z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (EFRR), Działanie 2.1 Zrównoważony transport miejski

Całkowita wartość projektu: 161 658 471,87 PLN

Wydatki kwalifikowane: 123 795 286,79 PLN

Dofinansowanie: 105 225 993,75 PLN

Projekt ma na celu stworzenie atrakcyjnej oferty przewozowej, tak aby mieszkańcy zarówno Białegostoku jak i gmin ościennych rezygnowali z transportu indywidualnego na korzyść miejskiego transportu zbiorowego podczas odbywania podróży. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia wpłynie na poprawę jakości i atrakcyjności transportu miejskiego. Projekt polega na rozbudowie podstawowego układu drogowego miasta po którym porusza się ko-

munikacja miejska. Przebudowie będzie towarzyszyła realizacja działań służących uprzywilejowaniu autobusów w ruchu. Zakres rzeczowy projektu obejmuje budowę ulicy łączącej ul. Elewatorską z miejscowością Porosły (w granicach miasta); budowę wlotu drogi z Hryniewicz do ul. K. Ciołkowskiego; budowę ul. Gminnej; przebudowę ul. Produkcyjnej; przebudowę ul. Klepackiej wraz z budową tunelu; przebudowę ul. K. Pułaskiego (od przejazdu kolejowego do granicy miasta); przebudowę ul. A. Mickiewicza. Działaniami infrastrukturalnymi będzie towarzyszył zakup niskoemisyjnego taboru oraz budowlana infrastruktury na potrzeby pasażerów komunikacji miejskiej, w tym: rozbudowa systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, zakup biletomatów stacjonarnych i w autobusach, wymiana systemu karty miejskiej, utworzenie P&R na ul. Kawalerskiej, wprowadzenie nowoczesnego systemu kontroli biletowej i windykacji oraz modernizacja systemu poboru opłat.

Intermodalny węzeł komunikacyjny w Białymstoku (centrum przesiadkowe wraz z korytarzami publicznego transportu zbiorowego)

Okres realizacji: 29.08.2016 r. – 30.09.2021 r.

Projekt komplementarny do Strategii ZIT BOF z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (EFRR), Działanie 2.1 Zrównoważony transport miejski

Całkowita wartość projektu: 183 008 630,30 PLN

Wydatki kwalifikowane: 170 530 293,74 PLN

Dofinansowanie: 135 102 251,30 PLN

Przedmiotem projektu jest rozwój transportu miejskiego zintegrowanego z komunikacją kolejową i regionalną autobusową oraz poprawa mobilności mieszkańców Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego.

Zakres projektu:

- budowa centrum przesiadkowego w Białymstoku w okolicy dworców PKP i PKS,
- budowa/przebudowa układu drogowego wokół centrum (przebudowa ul. Św. Rocha, przebudowa ul. Bohaterów Monte Cassino, budowa „Nowej Łomżyńskiej”, przebudowa ul. Mikołaja Kopernika, przebudowa ul. Łomżyńskiej, budowa ul. Młynowej),
- zakup 20 szt. niskoemisyjnego taboru.

Realizacja projektu pozwoli na osiągnięcie następujących wskaźników produktu w ilości:

- liczba zakupionych jednostek taboru – 20 szt.
- poj. zakupionego taboru – 2230 os.
- całkowita dł. nowych lub przebudowanych linii kom. miejskiej – 3,67 km
- dł. buspasów - 2,8 km
- dł. dróg dla rowerów – 1,6 km

Głównymi użytkownikami projektu będą mieszkańcy Białegostoku i gmin ościennych, również turyści i osoby czasowo przebywające w mieście.

Gmina Czarna Białostocka

Budowa drogi gminnej Nr 104909B – ul. Świerkowej w Czarnej Białostockiej – etap I

Okres realizacji: 13.04.2017 r. – 31.08.2017 r.

Źródło finansowania: Budżet JST i Państwa.

Wartość projektu: 2 673 818,21 PLN

Dofinansowanie 1 489 399,97 PLN

Przedmiotem zadania była budowa i przebudowa ul. Świerkowej - drogi gminnej Nr 104909B w Czarnej Białostockiej wraz ze skrzyżowaniem (w zakresie: jezdni, chodników, zjazdów, ciągu pieszo-rowerowego, rowów przydrożnych, studni chłonnych, oświetlenia drogowego) wraz z przebudową skrzyżowania z drogą powiatową, budową pętli autobusowej wraz przystankiem i peronem, kablowych linii elektroenergetycznych SN 15 kV i nN 0,4 kV oraz napowietrznej linii elektroenergetycznej nN 0,4 kV. Długość przebudowanego odcinka ul. Świerkowej wyniosła 1 208,78 m.

- ❖ **DZIAŁANIE 5.2. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I OGRANICZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.1. WZROST EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA ENERGIĄ W ZAKRESIE OŚWIETLENIA ULICZNEGO**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.2. ROZWÓJ ENERGETYKI OPARTEJ NA OZE**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.3. PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW**
  - ❖ **PODDZIAŁANIE 5.2.4. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SYSTEMU SIECI CIEPLNYCH**
  - ❖ **PODDZIAŁANIA 5.2.5. MODERNIZACJA INDYWIDUALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII CIEPLNEJ LUB ELEKTRYCZNEJ**

1. Projekty finansowane w ramach ZIT z RPOWP na lata 2014-2020

Miasto Białystok

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Białymstoku

Okres realizacji projektu: 28.03.2017 r. – 31.12.2019 r.

Całkowita wartość projektu: 8.728.663,77 PLN

Wydatki kwalifikowalne: 8.052.994,94 PLN

Dofinansowanie UE (85%): 6 845 045,69 PLN

Głównym celem projektu jest poprawa jakości poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Miasta Białystok, w szczególności poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji szkodliwych pyłów i gazów (w tym CO₂) pochodzących z domowych pieców grzewczych w ramach tzw. niskiej emisji. Realizacja projektu zakłada działania związane

z ochrona jakości powietrza, z ograniczaniem tzw. niskiej emisji na terenie miasta poprzez zaprojektowanie i montaż:

- instalacji kolektorów słonecznych wytwarzające energię ciepłą na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej w 225 indywidualnych gospodarstwach domowych,
- kotłów gazowych wytwarzających energię ciepłą na potrzeby ogrzewania budynku oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej w 225 indywidualnych gospodarstwach domowych.

Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych w wyniku realizacji projektu wynosi 2 644,21 MgCO₂. Beneficjentem ostatecznym w projekcie, są mieszkańcy Białegostoku – właściciele budynków jednorodzinnych położonych na terenie miasta Białegostoku.

Gmina Czarna Białostocka

Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Czarna Białostocka

Okres realizacji: 15.01.2016 r. – 29.12.2017 r.

Wartość projektu 2 613 584,23 PLN

Dofinansowanie: 2 221 546,23 PLN

Celem głównym projektu jest zmniejszenie emisji CO₂ na terenie Gminy Czarna Białostocka. Cele bezpośrednie – w wyniku realizacji projektu nastąpi:

- podniesienie efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego poprzez kompleksową jego modernizację wyrażone ilością zmodernizowanych opraw oświetleniowych (1374 szt.);
- zmniejszenie emisji polutenów do środowiska naturalnego wyrażone ilością szacowanego rocznego spadku emisji gazów cieplarnianych w tonach równoważnika CO₂/rok;
- redukcja kosztów za zużytą energię elektryczną mierzona zmniejszeniem opłaty miesięcznej.

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Czarna Białostocka

Okres realizacji: 22.07.2016 r. – 30.05.2018 r.

Wartość projektu: 2 472 041,50 PLN

Dofinansowanie: 1 839 446,06 PLN

Celem realizacji projektu jest ograniczenie emisji szkodliwych pyłów i gazów pochodzących z domowych pieców grzewczych w ramach tzw. niskiej emisji poprzez:

- budowę 159 szt. mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w gospodarstwach indywidualnych tj. zakup i montaż instalacji solarnych dla mieszkańców Gminy Czarna Białostocka;

- wymianę starych pieców węglowych (56 szt.) na opalane „biomasą” (pelet, drewno).

Gmina Dobrzyniewo Duże

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Dobrzyniewo Duże

Okres realizacji: 01.12.2016 r. – 29.12.2017 r.

Wartość ogółem 3 106 434 PLN

Wydatki kwalifikowalne 2 872 300 PLN

Dofinansowanie 2 441 455 PLN

Projekt będzie polegał na montażu instalacji solarnych na potrzeby gospodarstw domowych mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże. Projekt zakłada zakup i montaż 132 instalacji solarnych, wykorzystujących rozproszone promienie słoneczne do podgrzewania wody użytkowej na potrzeby indywidualnych gospodarstw domowych.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Juchnowiec Kościelny

Okres realizacji: 02.01.2017 r. – 31.05.2018 r.

Wartość ogółem 1 652 434,78 PLN

Wydatki kwalifikowalne 1 511 351,65 PLN

Dofinansowanie 1 284 648,90 PLN

Projekt będzie polegał na montażu odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słoneczną do instalacji służących podgrzewaniu ciepłej wody użytkowej (kolektory słoneczne) na potrzeby gospodarstw domowych u prywatnych mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny. Przewiduje się montaż instalacji solarnych dla 132 gospodarstw domowych, tj. mikroinstalacji prosumenckich.

Gmina Turośl Kościelna

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Gminie Turośl Kościelna

Okres realizacji: 27.02.2017 r. – 14.09.2018 r.

Wartość ogółem 6 891 567,49 PLN

Dofinansowanie 5 271 600,31 PLN

Głównym celem projektu jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Turośń Kościelna. Cel ten osiągnięty zostanie poprzez wykonanie 372 instalacji OZE w budynkach mieszkalnych w gminie Turośń Kościelna, co znajduje odzwierciedlenie we wskaźniku produktu „Liczba gospodarstw domowych, w których zmodernizowano indywidualne źródła energii cieplnej lub elektrycznej” o wartości 372 szt. Wykonane zostaną instalacje: - fotowoltaiczne - 59 kpl.; - kolektorów słonecznych - 275 kpl.; -gruntowych pomp ciepła - 38 szt. Całość energii produkowanej przez instalacje OZE wykorzystywana będzie wyłącznie na cele bytowe w gospodarstwach domowych objętych projektem. Instalacje współpracować będą z instalacjami energetycznymi istniejącymi w budynkach objętych projektem. Ponadto, wyposażone zostaną w systemy monitoringu, gromadzenia i przesyłania informacji o parametrach pracy. Planowane do montażu urządzenia będą odporne na zmiany klimatyczne i niekorzystne warunki atmosferyczne.

Gmina Supraśl

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w Gminie Supraśl

Okres realizacji: 22.04.2016 r. – 08.12.2017 r.

Wartość projektu: 1 240 180,73 PLN

Dofinansowanie: 929 389,28 PLN

Przedmiotem projektu jest zamontowanie 100 instalacji kolektorów słonecznych oraz podgrzewaczy wody wraz z wymaganą instalacją w budynkach odbiorców indywidualnych w gminie Supraśl. Instalacje solarne projektowane będą z kolektorów płaskich i próżniowych typu Heat Pipe (2 płaskie kolektory – 9 instalacji; 3 płaskie kolektory – 24 instalacje; 4 płaskie kolektory – 6 instalacji; kolektor próżniowy min. 20 rurowy - 18 instalacji; kolektor próżniowy min. 30 rurowy - 43 instalacje).

Gmina Wasilków

Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Wasilków

Okres realizacji: 29.09.2017 r. – 28.12.2017 r.

Wartość ogółem 1 176 918,84 PLN

Wydatki kwalifikowalne 1 088 191,78 PLN

Dofinansowanie 924 963 PLN

Projekt będzie polegał na montażu odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słoneczną do instalacji służących podgrzewaniu ciepłej wody użytkowej (kolektory słoneczne) na potrzeby gospodarstw domowych u prywatnych mieszkańców gminy Wasilków. Przewiduje się montaż instalacji solarnych dla 101 gospodarstw domowych, tj. mikroinstalacji prosumenckich.

Gmina Zabłudów

Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Zabłudów

Okres realizacji: 09.09.2015 r. – 10.05.2017 r.

Wartość ogółem 2 289 653,35 PLN

Dofinansowanie 1 760 813,94 PLN

Przedmiotem projektu jest wykonanie prac polegających na modernizacji oświetlenia ulicznego z zastosowaniem opraw oświetleniowych sodowych i rtęciowych na oprawy typu LED, wymianie istniejących wyeksploatowanych opraw oświetleniowych sodowych i rtęciowych na oprawy typu LED przy jednoczesnym zastosowaniu inteligentnych systemów sterowania. W wyniku realizowanego projektu został osiągnięty nadrzędny cel, jakim jest ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery w wyniku redukcji zużycia energii elektrycznej uzyskanej przez modernizację infrastruktury oświetleniowej. Realizacja projektu umożliwiła osiągnięcie wskaźników: produktu – liczba zmodernizowanych / udoskonalonych punktów w oświetleniu ulicznym 1120 szt.; rezultatu – szacunkowy spadek emisji gazów cieplarnianych – 386,10 t ekwiwalentu CO₂/rok (wartość wskaźnika zakładana w projekcie - 359 t ekwiwalentu CO₂/rok).

2. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Czarna Białostocka

Termomodernizacja budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Czajkowskiego w Czarnej Białostockiej

Okres realizacji: 10.05.2015 r. – 05.02.2018 r.

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej V Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej Poddziałanie 5.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych w tym budownictwo komunalne.

Wartość projektu: 799 323,41 PLN

Dofinansowanie: 679 424,88 PLN

Cele ogólne projektu to:

- poprawa jakości powietrza;
- ograniczenie emisji szkodliwych pyłów w ramach tzw. niskiej emisji;
- wprowadzenie źródła OZE.

Cele szczegółowe projektu to:

- podniesienie efektywności energetycznej obiektu użyteczności publicznej wyrażone ilością zaoszczędzonej energii cieplnej i elektrycznej;
- zmniejszenie emisji polutenów do środowiska naturalnego wyrażone ilością szacowanego rocznego spadku emisji gazów cieplarnianych w tonach równoważnika CO₂/rok;
- redukcja kosztów ogrzewania mierzona zmniejszeniem opłaty rocznej za c.o. i c.w.u.

Gmina Łapy

Termomodernizacja budynku Świetlicy Socjoterapeutycznej w Łapach

Okres realizacji: 31.05.2016 r. – 30.06.2017 r.

Źródło dofinansowania: RPOWP 2014-2020 EFRR

Wartość projektu: 441 685,00 PLN

Dofinansowanie: 286 695,48 PLN

Celami bezpośrednimi projektu są: wzrost oszczędności energii w budynku i redukcja emisji CO₂. Do celów społecznych należy natomiast podniesienie jakości infrastruktury publicznej dzięki zwiększeniu komfortu termicznego w obiekcie. Projekt dotyczy termomodernizacji budynku Świetlicy Socjoterapeutycznej w Łapach i obejmuje: prace ogólnobudowlane (docieplenie ścian budynku, stropu, wymiana stolarki drzwiowej, instalacja odgromowa, inne prace), wymianę instalacji c.o., montaż rekuperatorów ściennych (miejscowych).

Gmina Turośń Kościelna

Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Turośni Kościelnej

Okres realizacji: 01.07.2017 r. – 31.08.2018 r.

Źródło finansowania: RPOWP na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej V Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej

Wartość ogółem 885 685,82 PLN

Dofinansowanie 496 464,09 PLN

Projekt jest realizowany w Gminie Turośń Kościelna, w województwie podlaskim, w powiecie białostockim. Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej oraz lokali mieszkalnych poprzez ich modernizację w Gminie Turośń Kościelna. Projekt w sposób istotny zmniejszy wydatki ponoszone na ogrzewanie budynków co w sposób bezpośredni przeniesie się na oszczędności Gminy Turośń Kościelna i w sposób pośredni wpłynie korzystnie na mieszkańców. Osiągnięcie celu głównego mierzona będzie przez wskaźnik: Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok].

❖ DZIAŁANIE 5.3. GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA

1. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Dobrzyniewo Duże

Przebudowa stacji uzdatniania wody we wsi Bohdan wraz z budową paneli fotowoltaicznych oraz budowa przydomowej biologicznej oczyszczalni ścieków dla budowy świetlicy wiejskiej we wsi Bohdan

Okres realizacji: 07.2016 r. – 07.2019 r.

Źródło finansowania: PROW 2014-2020

Wartość projektu: 886 237,79 PLN

Dofinansowanie: 563 913,00 PLN

Przebudowa SUW Bohdan w celu wyeliminowania problemów związanych z niedoborami wody w rejonie zasilanym przez stację, montaż paneli fotowoltaicznych aby znacząco obniżyć koszty eksploatacyjne rozbudowanej SUW, budowa biologicznej przydomowej oczyszczalni ścieków dla budynku świetlicy wiejskiej we wsi Bohdan aby uregulować gospodarkę ściekową oraz obniżyć koszty związane z wywozem nieczystości płynnych, tym samym wpisuje się w cele PROW podnosząc jakość życia mieszkańców oraz przyczynia się do polepszenia warunków życia wraz z podniesieniem atrakcyjności gospodarczej regionu.

Budowa stacji SUW typu hydrofiltra wraz z instalacją paneli fotowoltaicznych oraz Budowa Przydomowej oczyszczalni ścieków dla szkoły podstawowej w Odrubnikach

Okres realizacji: 07.2016 r. – 07.2019 r.

Źródło finansowania: PROW 2014-2020

Wartość ogółem: 1 233 690 PLN

Dofinansowanie: 784 996,00 PLN

Budowa SUW typu hydrofiltr we wsi Odrubniki w celu wyeliminowania problemów związanych z niedoborami wody w rejonie zasilania przez stację, montaż paneli fotowoltaicznych aby znacząco obniżyć koszty eksploatacyjne rozbudowanej SUW, budowa biologicznej przydomowej oczyszczalni ścieków dla budynku Szkoły Podstawowej we wsi Odrubniki aby uregulować gospodarkę ściekową oraz obniżyć koszty związane z wywozem nieczystości płynnych.

Gmina Juchnowiec Kościelny

Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Juchnowcu Kościelnym wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej w Ignatkach

Okres realizacji: 31.10.2017 r. – 28.02.2019 r.

Źródło finansowania: PROW 2014-2020

Wartość ogółem: 3 771 757,87 PLN

Koszty kwalifikowalne: 2 980 505,80 PLN

Dofinansowanie: 1 896 496 PLN

Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny poprzez wykonanie przebudowy i rozbudowy stacji uzdatniania wody w Juchnowcu Kościelnym oraz rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Ignatkach. Zakres w jakim operacja będzie realizowana to: budowa ok. 1 km systemu kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych w miejscowości Ignatki (ul. Sosnowa, Jagodowa, Wspólna) oraz przebudowa stacji uzdatniania wody w Juchnowcu Kościelnym. Liczba planowanych odbiorców operacji, korzystających z ulepszonej infrastruktury wodociągowej to ok. 11 tys. Mieszkańców, zaś z infrastruktury kanalizacyjnej - 54.

Gmina Zabłudów

Przebudowa i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w gminie Zabłudów – etap III

Okres realizacji: 31.10.2017 r. – 31.05.2019 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wartość ogółem 3 121 763,48 PLN

Dofinansowanie 1 614 941,00 PLN

Projekt realizowany będzie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w ramach działania: „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, Poddziałania: Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, z zakresu Gospodarka wodno-ściekowa. W ramach projektu podjęte zostaną działania inwestycyjne mające na celu rozbudowę z przebudową stacji uzdatniania wody w Zabłudowie, przebudowę przepompowni ścieków ze zbiornikiem uśredniającym, budowę sieci wodociągowej wydatkującej na odcinku 1,947 km oraz montaż agregatu prądotwórczego na Oczyszczalni Ścieków w Zabłudowie. W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel: Poprawa warunków życia mieszkańców oraz powadzenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

CEL 6. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

❖ DZIAŁANIE 6.1. ROZWÓJ KLUCZOWYCH POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH

Projekty finansowane spoza ZIT

Miasto Białystok

Budowa DW 669 w Białymstoku na odcinku od skrzyżowania Al. Jana Pawła II z ul. Narodowych Sił Zbrojnych (DW676/DW 669) do ul. Ciołkowskiego (DW 678)

Okres realizacji projektu: 29.07.2016 r. - 27.08.2018 r.

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 322 906 584,69 PLN

Dofinansowanie: 266 871 855,25 PLN

Głównym celem jest zwiększenie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego, a także lepsza integracja dróg wojewódzkich przebiegających przez Białystok z siecią dróg krajowych i TENT. Celem szczegółowym będzie poprawa zewnętrznej dostępności transportowej Białegostoku, odciążenie centrum miasta, poprawa jakości i standardu infrastruktury drogowej, ograniczenie hałasu i wibracji, zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, skrócenie czasu przejazdu, poprawa komfortu podróżowania, zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów, zmniejszenie uciążliwości transportu.

Przebudowa DW 678 w Białymstoku na odcinku od skrzyżowania ul. Ciołkowskiego z ul. Mickiewicza do skrzyżowania ul. Ciołkowskiego z ul. Sulika (DK 65)

Okres realizacji projektu: 25.07.2016 r. - 23.07.2018 r.

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 108 987 494,34 PLN

Dofinansowanie: 79 781 085,00 PLN

Głównym celem jest poprawa efektywności funkcjonowania układu transportowego Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego oraz poprawa zewnętrznej dostępności transportowej Białegostoku, poprawa bezpieczeństwa ruchu, poprawy jakości i standardu infrastruktury, ograniczenie hałasu, zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, skrócenie czasu przejazdu oraz poprawa komfortu podróżowania, zmniejszenie kosztów eksploatacji.

Przebudowa DK 8 na odcinku od granicy miasta Białostok do węzła Porosły (DK 8) oraz przebudowa DW 676 na odcinku od skrzyżowania Al. Jana Pawła II z ul. Narodowych Sił Zbrojnych w Białymstoku (DW 676/DW 669) do węzła Porosły (DK 8) – wyprowadzenie ruchu w kierunku S8

Okres realizacji projektu: 01.10.2017 r. - 31.08.2019 r.

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 203 454 999,99 PLN

Dofinansowanie: 172 582 831,41 PLN

Główny cel: poprawa efektywności funkcjonowania układu transportowego Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego.

Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów pośrednich projektu:

- poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej Białegostoku i jego obszaru funkcjonowania,
- poprawa poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz pieszych,
- poprawa jakości i standardu informacji drogowej,
- ograniczenie hałasu i wibracji związanych z transportem,
- zmniejszenie ilości zanieczyszczeń w postaci pyłów i emisji spalin,
- skrócenie czasu przejazdu oraz poprawa komfortu podróżowania,
- zmniejszenie kosztów eksploatacji pojazdów samochodowych,
- zmniejszenie uciążliwości transportu dla mieszkańców.

Województwo Podlaskie

W ramach POPW, Działanie 2.2. Infrastruktura drogowa realizowane są projekty przez Województwo Podlaskie, które obejmują gminy Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego:

Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 682 na odcinku Markowszczyzna – Łapy

Okres realizacji projektu: 2017-08-31-2019-07-30

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 201 405 557,21 PLN

Dofinansowanie: 171 194 723,59 PLN

Projekt polega na rozbudowie drogi wojewódzkiej Nr 682 na odcinku Markowszczyzna – Łapy z budową obwodnic m. Uhowo, Turośń Dolna i Markowszczyzna. Kończy się ona w pobliżu planowanego węzła na trasie przyszłej południowej obwodnicy Białegostoku będącej elementem planowanej S19 (TEN-T węzeł Białostok Księżyno). Inwestycja to kontynuacja Projektu Przebudowa DW678 Białostok-Kleosin wpisującego się w kompleksowe rozwinięcie in-

frastruktury drogowej BOF. Projekt będzie etapem rozwoju infrastruktury obszaru BOF dopełniającego budowę obwodnic ringu łączącego DK19 i wyprowadzającego ruch z Białegostoku.

Przebudowa DW 685 na odcinku Zabłudów (DK 19) – granica gminy Zabłudów

Okres realizacji projektu: 2017-07-31-2019-07-30

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 52 473 492,31 PLN

Dofinansowanie: 44 602 468,44 PLN

Projekt obejmuje budowę z rozbudową DW 685 wraz z obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku Zabłudów (DK 19) – granica gminy Zabłudów. Zadanie w całości zlokalizowane jest w powiecie białostockim na terenie gminy Zabłudów należącej do Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

Przebudowa DW 676 na odcinku granica miasta Białystok – Supraśl

Okres realizacji projektu: 2014-05-12-2019-02-28

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 134 691 602,46 PLN

Dofinansowanie: 102 021 157,45 PLN

Projekt obejmuje budowę i rozbudowę DW 676 wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku Białystok-Supraśl (od Białegostoku przez Nowodworce, Ogrodniczki, Krasne i Supraśl) wraz z obejściem m. Ogrodniczki i Krasne (estakada). Przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie województwa podlaskiego w powiecie białostockim w gminach Wasilków i Supraśl.

Przebudowa DW 678 na odcinku Kleosin – Markowszczyzna

Okres realizacji projektu: 2014-05-12-2019-02-28

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Polska Wschodnia

Wartość projektu: 133 173 436,60 PLN

Dofinansowanie: 112 697 149,35 PLN

Inwestycja to kontynuacja zrealizowanego z Miastem Białystok Projektu Przebudowa DW678 Białystok-Kleosin, który wpisuje się w kompleksowe rozwinięcie infrastruktury drogowej BOF. Będzie dalej etapami kontynuowany w ramach Projektów Województwa Podlaskiego i Miasta Białystok:

- Przebudowa DW682 Markowszczyzna – Łapy;
- Przebudowa DW682/681 Łapy – Roszki Wodźki;

- Przebudowa DW678 od skrzyżowania ul. Ciołkowskiego z ul. Mickiewicza do skrzyżowania ul. Ciołkowskiego z ul. Sulika(DK65);
- Budowa DW 669 w Białymstoku na odcinku od skrzyżowania Al. Jana Pawła II z ul. Narodowych Sił Zbrojnych (DW676/DW 669) do ul. Ciołkowskiego (DW 678) – w ramach projektu jest budowa tzw. Trasa Niepodległości;

Projekt będzie etapem rozwoju infrastruktury obszaru BOF dopełniającego budowę obwodnic/ringu łączącego DK19 poprzez ul. Ciołkowskiego łączącą z Kleosinem i wyprowadzającego znaczący ruch z Białegostoku w stronę Łap i Wysokiego Mazowiecka dalej do DK65 przez Trasę Niepodległości do drogi S8.

W ramach POPW, 3.1. Infrastruktura kolejowa realizowany jest projekt **Prace na linii kolejowej nr 32 na odcinku Białystok - Bielsk Podlaski (Lewki)** przez PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A., które obejmują gminy Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

❖ **DZIAŁANIE 6.2. BUDOWA PASA STARTOWEGO NA LOTNISKU KRYWLANY**

Miasto Białystok podjęło działania w tym zakresie ze środków własnych.

CEL 7. INTEGRACJA STRATEGICZNEGO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM BOF

❖ DZIAŁANIE 7.1. INSTYTUCJONALIZACJA WSPÓŁPRACY SAMORZĄDÓW BOF

1. Projekty finansowane spoza ZIT

Gmina Juchnowiec Kościelny

Program rewitalizacji dla gminy Juchnowiec Kościelny

Okres realizacji: 06.06.2016 r. – 31.08.2017 r.

Źródło finansowania: Pomoc Techniczna 2014-2020

Wartość projektu wg umowy 38 250,00 PLN

Dofinansowanie wg umowy 34 425,00 PLN

Wartość projektu wg sprawozdania: 35 665,92 PLN

Wartość projektu wg sprawozdania: 32 099,31 PLN

Projekt zakładał opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Juchnowiec Kościelny. Dokument ma charakter ciągłego, wieloletniego planu, który opiera się na procesie wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Teren, który obejmie rewitalizacja, to: Hołówki Duże, Brończany, Ignatki-Osiedle i Kleosin (ulice: Tarasiuka, Zdrojowa, Walerowskiego, Tuwima, Kraszewskiego, Broniewskiego, Wańkowicza). Tak wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje 770 ha, zamieszkują go 4 tys. osób, czyli 26,6 proc. mieszkańców gminy. Program zakłada wiele projektów. To m.in.: przebudowa zabytkowego budynku stajni i utworzenie tam świetlicy wiejskiej, bazy dla hipoterapii i rehabilitacji (bezpłatna hipoterapia dla niepełnosprawnych) w Ignatkach-Osiedlu, zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu, budowa parku we wsi Brończany. Program przewiduje zajęcia integrujące i aktywizujące, rekreacyjne czy też prowadzenie rehabilitacji i aktywizacji dla osób niepełnosprawnych.

❖ DZIAŁANIE 7.2. DOKUMENTY STRATEGICZNE BOF

Na obszarze BOF nie były podejmowane przez Gminy działania w tym zakresie.

Wnioski

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 jest wdrażana od 2016 r., czyli od roku, w którym podpisane zostały pierwsze umowy na dofinansowanie projektów w ramach instrumentu ZIT. W latach 2014-2015 trwały prace proceduralne związane z wydaniem opinii na temat Strategii ZIT przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 oraz ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, zgodnie z art. 30, ust. 5., pkt. 2) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, 1475, 2433). Trwał również proces desygnacji, którego pozytywne zakończenie umożliwiło Stowarzyszeniu BOF pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej RPOWP 2014-2020 (IP ZIT BOF). Uzyskanie pozytywnej opinii i zakończenie procesu desygnacji umożliwiło rozpoczęcie działań w zakresie wdrażania instrumentu ZIT.

W 2017 r. Stowarzyszenie BOF realizowało zapisy *Planu naprawczego dla wdrażania instrumentu ZIT w województwie podlaskim* przygotowanego przez IP ZIT BOF przy współudziale IZ RPOWP, zaakceptowanego przez Ministerstwo Rozwoju. Umożliwiło to optymalizację podziału zadań pomiędzy instytucjami w systemie realizacji instrumentu ZIT w województwie, a także skrócenie czasu naboru i oceny wniosków w konkursach dedykowanych ZIT. Realizacja Planu naprawczego wymagała zwiększenia zaangażowania i obciążenia w zakresie pełnienia funkcji IP ZIT BOF pracowników Biura Zarządu SBOF. Zwiększono zespół osób, które są członkami Komisji Oceny Projektów w konkursach dotyczących instrumentu ZIT. Cały zespół został przeszkolony, wszyscy jego członkowie uzyskali niezbędne certyfikaty. Zwiększony został również zakres zadań Koordynatorów JST.

Do 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 19 umów o dofinansowanie projektów pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 189 419 904,44 zł, co stanowi 99,2% alokacji pozakonkursowej ZIT, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów pozakonkursowych wynosił 5 913 422,81 zł, co stanowi 3,1% alokacji pozakonkursowej ZIT. Należy zaznaczyć, że są to wszystkie projekty pozakonkursowe zidentyfikowane na etapie opracowania Strategii ZIT. Również do 31 grudnia 2017 roku zostały podpisane umowy o dofinansowanie wszystkich projektów komplementarnych do Strategii ZIT BOF. W ramach krajowego Programu Operacyjnego Polska Wschodnia są to trzy projekty, a w ramach krajowego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – dwa projekty.

W 2017 roku ogłoszono wszystkie konkursy zgodnie z harmonogramem, przy czym w obu konkursach zintegrowanych z Poddziałania 8.2.2 decyzją IZ RPOWP wykorzystano alokację spoza ZIT z Poddziałania 3.3.1 (alokacja spoza ZIT – 35 mln PLN). Należy podkreślić, że wszystkie konkursy w 2017 roku ogłaszane przez IP ZIT BOF wraz z IZ RPOWP były przeprowadzone

w formule konkursów na projekty zintegrowane (dwufunduszowe) – ubiegające się o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Do 31 grudnia 2017 roku zostało podpisanych 9 umów o dofinansowanie projektów konkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 42 860 827,15 zł, co stanowi 33,8% alokacji konkursowej ZIT, natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność projektów konkursowych wynosił 911 112,84 zł, co stanowi 0,7% alokacji konkursowej ZIT.

Stowarzyszenie BOF zgodnie z Planem naprawczym na 31 grudnia 2017 roku planowało do osiągnięcia kontraktację na poziomie 80,35%, przy czym Ministerstwo Rozwoju ze względu na zbyt ambitny cel zaproponowany przez SBOF zmniejszyło poziom kontraktacji do alokacji w wysokości co najmniej 60,26%. W ramach alokacji ZIT BOF do 31 grudnia 2017 roku podpisano 28 umów o dofinansowanie projektów konkursowych i pozakonkursowych na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 232 280 732 zł, co stanowi 73,1% całkowitej alokacji ZIT, czyli wykonano większy wskaźnik niż minimum ustalone przez MR. Natomiast wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność wynosił 6 824 535,65 zł, co stanowi 2,1% całkowitej alokacji ZIT.

Do 31 grudnia 2017 roku zakończono realizację tylko jednego projektu w formule ZIT dofinansowanego ze środków EFRR, co spowodowało, że w większości przypadków wartości wskaźników produktu i rezultatu osiągnięte do 31 grudnia 2017 r. wynoszą 0, co należy uznać za niezadawalające. Pozostałe, projekty, które zgodnie z umową powinny być zakończone z upływem 2017 r. zostały aneksowane, bądź procedura ich aneksowania jest jeszcze w toku. Główne przyczyny opóźnień w realizacji projektów dotyczą: problemów z wyborem wykonawców, związanych ze składaniem ofert przekraczających znacznie możliwości finansowe beneficjentów, bądź brakiem zainteresowania ze strony potencjalnych wykonawców, rozwiązaniem umowy z wykonawcą w związku z niedotrzymaniem jej zapisów, konieczności dokonania analizy sposobu rozliczania podatku VAT, w szczególności w projektach realizowanych w ramach poddziałania 5.4.2. RPOWP 2014-2020.

Spis tabel

Tabela 1. Alokacja środków na ZIT z EFRR i EFS.....	7
Tabela 2. Umowy z naborów w trybie pozakonkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w latach 2016-2017 (stan na dzień 31.12.2017 r.)	11
Tabela 3. Podstawowe informacje o projektach pozakonkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT.....	12
Tabela 4. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do Strategii ZIT BOF z POPW 2014-2020	17
Tabela 5. Podstawowe informacje o projektach w trybie pozakonkursowym komplementarnych do Strategii ZIT BOF z POIiŚ 2014-2020	19
Tabela 6. Informacje o konkursach w ramach ZIT BOF wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w roku 2017.	23
Tabela 7. Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) na rok 2018	24
Tabela 8. Umowy z naborów w trybie konkursowym w ramach ZIT wg poddziałań RPOWP 2014-2020 w latach 2016-2017 (stan na dzień 31.12.2017 r.)	25
Tabela 9. Lista projektów konkursowych, na realizację których podpisano umowy o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT.....	25
Tabela 10. Realizacja kontraktacji w trybie konkursowym i pozakonkursowym w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) w 2017 r.	27
Tabela 11. Wkład UE w wydatkach z zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach ZIT BOF (RPOWP 2014-2020) w 2017 roku	28
Tabela 12. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego (RB), wskaźniki produktu (P) oraz projektowe wskaźniki produktu (PP) na poziomie projektów realizowanych w formule ZIT	33
Tabela 13. Wskaźniki monitorowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w BOF w latach 2012-2016	38
Tabela 14. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016.	46
Tabela 15. Podstawowe informacje o sytuacji finansowej na 1 mieszkańca gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016	48
Tabela 16. Dynamika podstawowych wskaźników dotyczących sytuacji finansowej gmin wchodzących w skład BOF w latach 2014-2016	50

Spis wykresów

Wykres 1. Wartość umów o dofinansowanie jako % alokacji w Polsce w latach 2016-2017.....	29
Wykres 2. Wartość wniosków o płatność jako % alokacji w Polsce w latach 2016-2017.	30
Wykres 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w BOF, województwie podlaskim i w Polsce w latach 2012-2016.	40
Wykres 4. Struktura mieszkańców BOF według ekonomicznych grup wieku w latach 2012-2016.	40
Wykres 5. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca wg województw w 2012 i 2016 r. (Polska = 100).	42
Wykres 6. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca wg województw w 2012 i 2016 r. (Polska = 100).....	42
Wykres 7. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem wg ustawowej granicy ubóstwa w województwie podlaskim i w Polsce w latach 2012-2016.	43
Wykres 8. Dochód i wydatki ogółem na 1 mieszkańca (w zł) gmin BOF w 2016 r.	44
Wykres 9. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2012-2016.....	52
Wykres 10. Udziały gmin BOF w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych – w zł na 1 mieszkańca w latach 2012-2016.	53